

Harald Utne

**Håndbok for Folke- og
boligtelling 2001**

Notater

Forord

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomførte 3. november 2001 en landsomfattende folke- og bolig telling i Norge (FoB2001). Hovedformålet med denne undersøkelsen var å gi et bilde av befolkningen og levekårene i det norske samfunnet.

Statistikken fra FoB2001 har blitt publisert på SSBs hjemmeside på Internett (<http://www.ssb.no>) som kommune-, bydels- og fylkeshefter og ellers i serien Norges offisielle statistikk. I tilknytning til alle frigivninger av statistikk finnes en tekstdel med omtale av relevante begreper og kjennemerker. I denne håndboka er informasjon om innholdet i *hele* FoB2001 samlet. Boka vil derfor være nyttig for den som ønsker en oversikt over alle kjennemerker som inngår i tellingen.

Håndboka er utarbeidet av seniorrådgiver Harald Utne og er basert på informasjon fra en rekke statistikkssystemer i SSB. Mange medarbeidere, både ved Seksjon for folke- og bolig telling og ved andre seksjoner, har levert nyttige bidrag.

Håndboka vil også foreligge i en engelsk utgave.

Innhold

1. Innledning	4
1.1. Håndbokas formål og omfang	4
1.2. Folketellinger – en kort historikk	4
1.3. Valg av datainnsamlingsmetode i FoB2001	4
1.4. Utvalg av kjennemerker i FoB2001	5
2. Datakilder og databearbeiding	7
2.1. Registerdata i FoB2001	7
2.2. Boligtellingen	9
3. Definisjoner av enheter og kjennemerker	11
3.1. Enheter	11
3.2. Personkjennemerker	12
3.3. Kjennemerker for par og familier	22
3.4. Husholdningskjennemerker	23
3.5. Boligkjennemerker	25
3.6. Bygningskjennemerker	27
3.7. Geografiske kjennemerker	27
4. Oversikt over standarder	29
5. Kjennemerkeverdier	30
5.1. Personkjennemerker	30
5.2. Kjennemerker for par og familier	36
5.3. Husholdningskjennemerker	36
5.4. Boligkjennemerker	38
5.5. Bygningskjennemerker	39
5.6. Geografiske kjennemerker	40
6. Sammenliknbarhet med tidligere tellinger og annen statistikk	42
6.1. Kjennemerker som gjelder demografi, bosted og innvandring	42
6.2. Utdanningskjennemerker	42
6.3. Arbeidsmarkedskjennemerker	43
6.4. Inntektskjennemerker	44
6.5. Kjennemerker for par, familier og husholdninger	45
6.6. Kjennemerker for boliger og boforhold	45
6.7. Regionale inndelinger og kjennemerker	46
7. Produkter og tjenester	47
8. Klassifiseringer	48
8.1. Næring	48
8.2. Utdanningsnivå og fagfelt	50
8.3. Familietype	51
8.4. Husholdningstype	52
8.5. Husholdningstype ved internasjonal rapportering	53
9. Alfabetisk oversikt over kjennemerker	54
Vedlegg: Oversikt over kjennemerker i FoB2001	57
De sist utgitte publikasjonene i serien Notater	62

1. Innledning

1.1. Håndbokas formål og omfang

Håndbok for Folke- og bolig telling 2001 er en samlet dokumentasjon av innholdet i tellingen (FoB2001). Her finnes informasjon om alle sentrale begreper og kjennemerker i FoB2001 og om statistiske standarder og klassifiseringer som er brukt. Videre er det et kapittel om sammenliknbarhet med tidligere tellinger og med annen relevant statistikk.

I tilknytning til alle frigivninger av statistikk fra FoB2001 finnes en tekstdel med omtale av relevante begreper og kjennemerker. Mye av informasjonen som finnes i denne håndboka er derfor også publisert andre steder: I *Om statistikken* på SSBs hjemmeside på Internett (<http://www.ssb.no>), i tekstdelen av kommune-, bydels- og fylkeshefter og ellers i serien Norges offisielle statistikk. Formålet med håndboka er å samle all denne informasjonen på ett sted. En slik samlet oversikt vil blant annet være nyttig for forskere og planleggere som ønsker å bestille data eller statistikk som ikke inngår i den ordinære publiseringen.

Dokumentasjon av *datainnsamlingsmetodene* som er brukt, da særlig i bolig tellingen, vil foreligge i egne publikasjoner.

Denne håndboka omfatter ikke vurderinger av *datakvaliteten* i FoB2001. Dette blir publisert i egne notater og rapporter. Kortere omtale av kvaliteten finnes dessuten i *Om statistikken* (på [ssb.no](http://www.ssb.no)) og i tekstdelen til kommune-, bydels- og fylkesheftene.

1.2. Folketellinger – en kort historikk

Den første fullstendige folketellingen i Norge ble holdt i 1769, men tellingen i 1801 var den første som inneholdt navn og andre opplysninger for hver enkelt innbygger i landet. Fra og med 1890 har det vært holdt tellinger hvert tiende år, med unntak av at den planlagte tellingen i 1940 ble utsatt til 1946.

I 1964 ble Det sentrale personregister (nå Det sentrale folkeregister) etablert, og alle bosatte i Norge ble da tildelt et unikt fødselsnummer. Tellingene i 1960 ble dermed den siste da alle opplysninger ble hentet inn ved hjelp av spørreskjema. Fra og med 1970 har opplysninger om kjønn, alder, sivilstand, familietilknytning, statsborgerskap og bosted blitt hentet fra Det sentrale folkeregister. I 1980 ble ytterligere noen flere opplysninger hentet fra registre. I tellingen i 1990 fant SSB at det fortsatt var nødvendig å supplere registerinformasjonen med opplysninger hentet inn ved bruk av personskjema og boligskjema. Spørsmålene på skjemaene gjaldt vesentlig sysselsetting og yrke, arbeidsreiser, husholdningssammensetning, boliger og boforhold. Tellingene i 1990 skilte seg dessuten ut fra tidligere tellinger ved at spørreskjema kun ble sendt til et representativt utvalg av befolkningen, om lag 28 prosent på landsbasis.

1.3. Valg av datainnsamlingsmetode i FoB2001

Figur 1 viser registersituasjonene i forkant av tellingen som ble planlagt i 2000. Kvaliteten på de aktuelle registrene var nå god nok til at alle opplysninger om personer (demografi, utdanning, arbeidsmarked og inntekt) kunne hentes fra disse. Men dette krevde at det ble gjennomført en del kvalitetshevende tiltak. Et slikt tiltak var stedfesting av bedrifter, det vil si innføring av eksakt adresse i Bedrifts- og foretaksregisteret. Dette gjør det mulig å kople til opplysninger om adressen fra GAB-registeret (se figur 1) og dermed fordele bedrifter og arbeidsplasser på for eksempel grunnkretser eller tegne dem inn på kart med stor nøyaktighet. Også SSBs register over befolkningens høyeste utdanning er blitt oppdatert med opplysninger om utdanning tatt i utlandet. Dette skjedde gjennom en egen

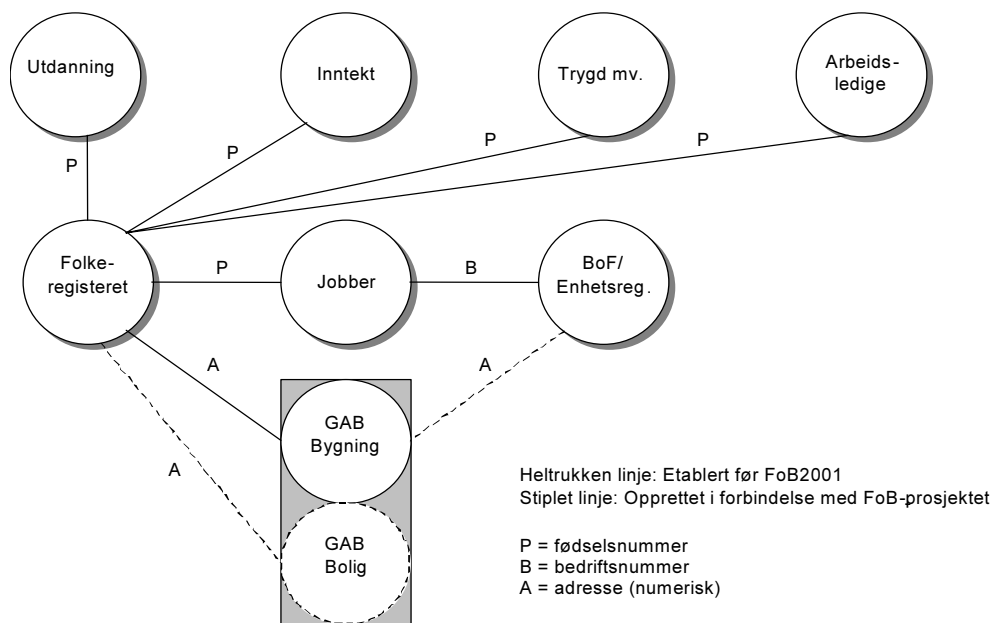
skjemaunder søkelse i 1999. Det er videre laget et forbedret system for utnytting av registerdata om arbeidsmarkedet.

Men det var fortsatt ikke etablert noe register over boliger, og det var dermed heller ikke mulig ved hjelp av registerdata å knytte de enkelte personer i Folkeregisteret til en bolig, kun en bygning (se figur 1). Bolig- og husholdningsdelen av tellingen måtte derfor gjennomføres som en fullstendig skjema basert telling. I forbindelse med behandlingen av Statsbudsjettet for 2000 vedtok Stortinget å sette i gang det såkalte *boligadresseprosjektet*. Målet var at alle boliger skulle få en unik adresse i GAB-registeret. Dette betyr at boliger i flerbolighus får et bolignummer i tillegg til den tidligere adressen. Denne utvidede adressen skal også brukes i Folkeregisteret. Siden det skulle være en samordnet datainnsamling til bolig tellingen og boligadresseprosjektet, ble det nødvendig å utsette tellingen ett år, til november 2001 (FoB2001).

FoB2001 har dermed hatt to hovedmål:

- Produsere tellingsstatistikk for november 2001 av god kvalitet
- Danne grunnlag for registerbaserte tellinger i framtiden gjennom boligadresseprosjektet

Figur 1. Registersystemet før og etter FoB2001

1.4. Utvalg av kjennemerker i FoB2001

Når det gjaldt å fastlegge nøyaktig hvilke kjennemerker som skulle inngå i FoB2001, var det flere hensyn å ta. Et klart mål var å følge de anbefalinger som FN og EU har utarbeidet for å skape sammenliknbare resultater fra de ulike lands tellinger. Videre ble det lagt stor vekt på å oppnå sammenliknbarhet med statistikk fra tidligere tellinger og med annen statistikk som lages årlig. Siden det ikke skulle nyttes personskjema i FoB2001, var det for personkjennemerker et krav at disse kunne hentes fra registre og hadde tilfredsstillende kvalitet. For boligdelen var begrensningene først og fremst omfanget på spørreskjemaet. SSB rådførte seg i betydelig grad med sentrale brukere i de valg som ble gjort.

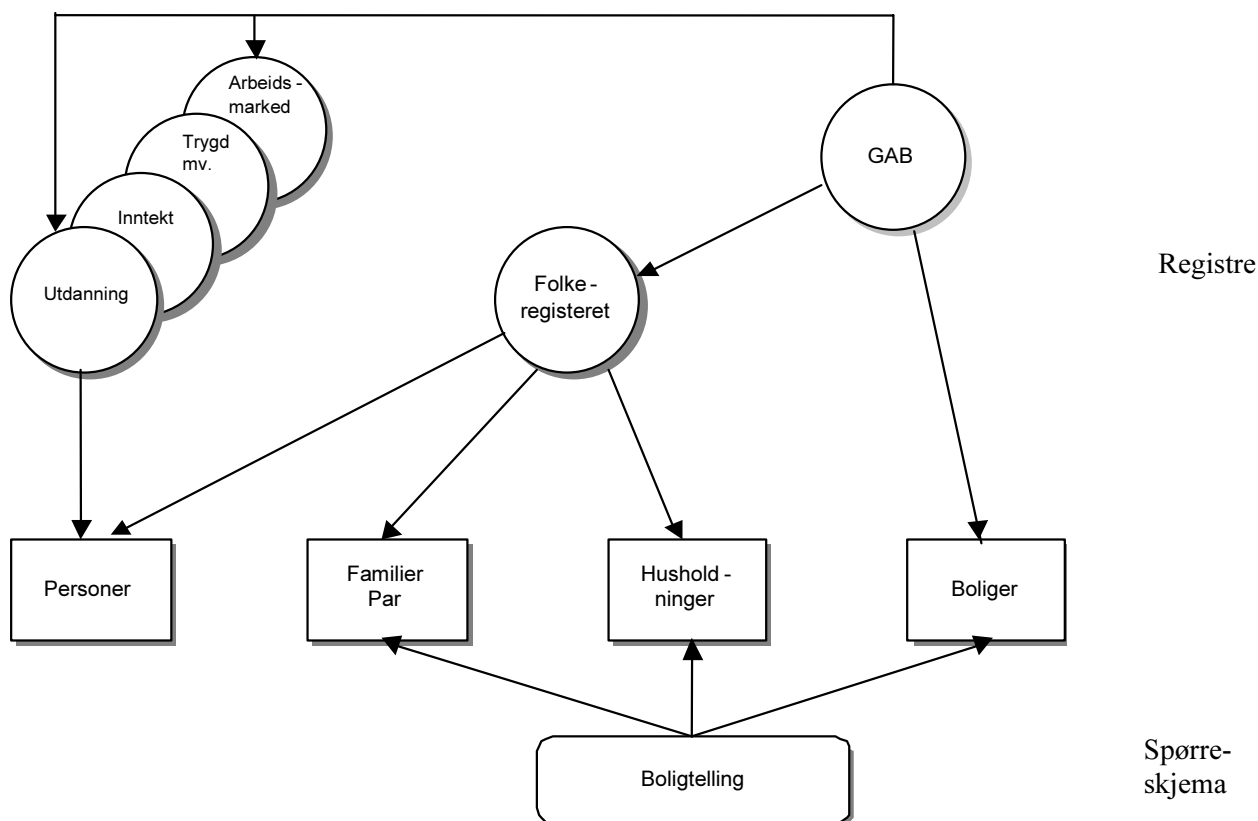
Resultatet ble en liste med drøyt 100 kjennemerker. For noen av disse kjennemerkene ble det tatt forbehold om at de kun ville bli inkludert dersom datakvaliteten ble god nok. Når data var samlet inn og vurdert, viste det seg at 97 kjennemerker kunne ferdigstilles (se oversikt i vedlegg). Disse er nærmere omtalt i kapitlene 3 og 5. Her er i tillegg tatt med noen avledede kjennemerker som ikke er med i oversikten i vedlegget.

De viktigste kjennemerkene som ikke kom med i FoB2001 var *yrke*, *aktivitetsstatus i tellingsåret* og *sosioøkonomisk gruppering*. FoB2001 omfatter dessuten ikke *ubebodde boliger* og heller ikke *midlertidige boliger*. SSB vil arbeide videre for å kunne publisere disse opplysningene for seinere årganger. Det tas sikte på å publisere *yrke* i den registerbaserte arbeidsmarkedsstatistikken for årgang 2003.

2. Datakilder og databearbeiding

Enhetene i FoB2001 er personer, par, familier, husholdninger og boliger. Figur 2 viser datakildene for kjennemerker knyttet til de ulike enhetene. Personkjennemerkene er basert på registre, mens kjennemerker for par, familier og husholdninger er basert på en kombinasjon av registerdata og skjema-data fra bolig tellingen. Boligkjennemerkene bygger i all hovedsak på data fra bolig tellingen, med noen få unntak der data hentes fra GAB-registeret. Geografiske kjennemerker for alle typer enheter hentes fra GAB-registeret.

Figur 2. Datakilder i FoB2001

2.1. Registerdata i FoB2001

De registerdata som nyttes i FoB2001 er de samme som SSB bruker i annen statistikk. Innenfor ulike statistikkområder (sektorer) har SSB bygd opp datasystemer som kalles statistiske registre. Disse er igjen basert på ett eller flere administrative datasystemer, enten administrative registre som føres av andre offentlige myndigheter eller administrative data som samles inn av SSB. Registerbaserte data som nyttes i statistikk, blir kontrollert og i større eller mindre grad revidert. Kjennemerker som ikke finnes direkte i de administrative kildene, dannes ved at data fra ulike kilder kombineres. Nedenfor følger en kort beskrivelse av de registersystemene som brukes i FoB2001.

Befolkningsdata

Befolkningsstatistiksystem i SSB (Besys) er det mest sentrale registeret i FoB2001. Den klart viktigste datakilden er Det sentrale folkeregister (Folkeregisteret). Ansvarlig er Skattedirektoratet ved Sentralkontoret for folkeregistrering. Fra Besys hentes demografiske data og opplysninger om bosted og innvandringsbakgrunn.

Utdanningsdata

Kilden er SSBs register over befolkningens høyeste utdanning (BHU). Registeret er basert på opplysninger fra de enkelte læresteder og statlige og fylkeskommunale datasystemer. Registeret inneholder opplysninger om høyeste fullførte utdanning og igangværende utdanning (elever og studenter). Datasystemet er nærmere beskrevet i NOS C 645 Utdanningsstatistikk.

Arbeidsmarkedsdata

Arbeidsmarkedsdata er basert på flere ulike registre. De viktigste er:

- Arbeidstakerregisteret. Ansvarlig: Rikstrygdeverket
- Lønns- og trekkoppgaverregisteret (LTO). Ansvarlig: Skattedirektoratet
- Selvangivelsesregisteret: Ansvarlig Skattedirektoratet
- SOFA-søkerregisteret. Ansvarlig: Aetat
- Enhetsregisteret og Bedrifts- og foretaksregisteret (BoF). Ansvarlig: Brønnøysundregistrene og SSB.

Arbeidstakerregisteret er hovedkilden til data om lønnstakere, men LTO utgjør et viktig supplement. Begge registrene har arbeidsforhold (jobber) som enhet. Selvangivelsesregisteret er hovedkilden til opplysninger om selvstendig næringsdrivende. Enhetsregisteret og BoF gir opplysninger om bedriftene (arbeidsstedene), mens SOFA-søkerregisteret gir data om arbeidsledige og personer på arbeidsmarkedstiltak. I tillegg nyttes supplerende data fra en rekke andre kilder: Register over vernepliktige og personer i siviltjeneste, registre over ansatte i stat og kommune, lønnsstatistikk for ansatte i privat sektor, sykefraværsregisteret mv.

Arbeidsmarkedskjennemerkene er altså basert på en rekke ulike kilder, og det er bygd opp et system i SSB for en samlet utnytting av disse. Systemene omfatter moduler for konsistensbehandling mellom ulike datakilder, klassifisering som sysselsatt i referanseuka, beregning av arbeidstid per år og valg av viktigste arbeidsforhold. Systemet er nærmere beskrevet i Notater 1998/64¹.

Inntektsdata

Data hentes fra SSBs system for Inntektsstatistikk for personer og familier (IPF). Dette systemet er i tillegg til Besys basert på følgende registre og statistikkilder:

- Likningsregisteret (skatter mv.). Ansvarlig: Skattedirektoratet
- Selvangivelsesregisteret (inntekter). Ansvarlig: Skattedirektoratet
- LTO-registeret (inntekter). Ansvarlig: Skattedirektoratet
- Rikstrygdeverket (diverse stønader)
- Sosialhjelpsregisteret. SSB henter inn data fra sosialkontorene i de enkelte kommunene.
- Statens lånekasse for utdanning (stipend)
- Husbanken (bostøtte)
- Arveavgiftsregisteret. Ansvarlig: Finansdepartementet

Data fra disse kildene settes sammen til et inntektsregnskap for hver enkelt person og husholdning. Dette er nærmere beskrevet i Notater 2001/61. Til FoB2001 er *Inntekt etter skatt* det viktigste kjennemerket. I tillegg inngår andre kjennemerker for inntekt og formue.

¹ Opplegget er revidert og utvidet etter at dette notatet ble skrevet. Et nytt dokumentasjonsnotat er under arbeid.

Data for trygd og sosialhjelp

Data for trygd hentes fra SSBs forløpsdatabase FD-Trygd. Basen inneholder i tillegg til tryggedata fra Rikstrygdeverket også data fra en rekke andre kilder. Det som nyttes i FoB2001 er data for pensjoner (langtidsytelser) som er hentet fra månedsfiler fra Rikstrygdeverket (GR1).

Data for økonomisk sosialhjelp er hentet fra årlige filer i SSB som igjen er basert på rapporter fra sosialkontorene i de enkelte kommunene.

Opplysninger som gjelder pensjoner og sosialhjelp publiseres i FoB2001 ikke som egne kjennemerker, men inngår i kjennemerker som beskriver personers aktivitetsstatus og inntekt.

Data om personbiler og førerkort

Data hentes fra Kjøretøyregisteret og Førerkortregisteret. Ansvarlig for begge registrene er Vegdirektoratet. Det hentes også inn data fra LTO-registeret om personer som disponerer bil gjennom arbeidsforholdet.

Geografiske kjennemerker

Opplysninger om adresser for bosatte, boliger, arbeidsplasser og skoler/læresteder hentes fra adressedelen av GAB-registeret (ansvarlig: Statens kartverk). Dette er opplysninger om hvilken grunnkrets, kommune og så videre adressen tilhører og om adressen ligger i tettbygd eller spredtbygd strøk.

Registerdata for boliger

Det hentes inn en del opplysninger fra bygningsdelen av GAB-registeret med opplysninger om den bygning den enkelte bolig tilhører.

2.2. Boligtellingen

Datainnsamling

Boligdelen av tellingen ble gjennomført ved bruk av spørreskjema. Boligskjemaet ble sendt til alle familier som ifølge Folkeregisteret var bosatt i Norge, og var adressert til den eldste personen i familien. I tillegg ble det sendt eget skjema til alle studenter som ifølge Statens lånekasse for utdanning hadde søkt om borteboerstipend i 2001. Formålet med å sende skjema til borteboende studenter, var å få inn opplysninger om deres bolig på studiestedet (faktisk bosted).

Navn og adresse fra Folkeregisteret var påført skjemaet på forhånd, og kontaktpersonene skulle svare på om den oppgitte adressen stemte med hvor de bodde tellingsdagen 3. november 2001. Videre fulgte det en del spørsmål om boligen og om husholdningens sammensetning. Skjemaet inneholdt en navneliste over personer som ifølge Folkeregisteret var registrert som tilhørende den aktuelle familien. Kontaktpersonen skulle markere hvem av disse som bodde i boligen, og videre supplere navnelisten med navn og fødselsdato på eventuelle andre husholdningsmedlemmer. Skjemaet skulle returneres i en vedlagt svarkonvolutt eller besvares via Internett. De som ikke hadde sendt inn boligtellingskjemaet til rett tid, fikk tilsendt inntil to påminnelser.

I tillegg ble egne skjema sendt ut til alle alders- og sykehjem i Norge. Bestyreren ble bedt om å oppgi navn og fødselsnummer på alle beboerne ved institusjonen. Det ble ikke hentet inn nærmere opplysninger om boligen for disse beboerne. Personer som sto oppført på institusjonsskjema ble fritatt fra å svare på eget boligskjema.

Kontroll og revisjon av data

De innkomne skjemaene ble skannet og avkrysningene lest optisk. Tall som var skrevet i klartekst ble tolket maskinelt. Fødselsnummer til personer som var oppført som bosatt i husholdningen ble funnet manuelt ved oppslag i Folkeregisteret.

SSB har ikke kontaktet oppgavegiver dersom det ble funnet feil eller mangler ved utfyllingen, men for å nå målet om fullstendige data, ble det laget et opplegg for merking og opprettinger av feil. Det ble gjort opprettinger i de tilfellene der oppgavegiver har latt være å svare på spørsmål (partiell frafall), der det er satt for mange kryss, eller der det ikke har vært rimelig samsvar mellom verdier på spørsmål det er naturlig å se i sammenheng. Opprettingene har bestått i enten å finne informasjon om boligen i GAB-registeret, å hente opplysninger fra andre boliger i samme område, eller å beregne verdier på grunnlag av de øvrige opplysningene personen har gitt i skjemaet.

For om lag 7 prosent av husholdningene er det ikke mottatt opplysninger (enhetsfracfall)². I disse tilfellene ble husholdning satt lik familie ifølge Folkeregisteret. Det ble videre laget et opplegg for å beregne boligopplysninger for disse husholdningene. Opplegget bygger på at opplysningene fra en annen husholdning i samme grunnkrets blir trukket ut. Denne husholdningen måtte bo i samme type bygning og ha samme familietype. I tillegg ble ikke-vestlige innvandrere skilt ut som en egen gruppe i beregningene. Boligopplysningene for den uttrukne boligen ble så nyttet som husholdningens beregnede boligopplysninger.

² Enhetsfracfallet kan deles i tre hovedgrupper: Kontaktpersonen har blitt fritatt for å svare, skjemaet har ikke nådd kontaktpersonen (returpost) og kontaktpersonen har ikke fylt ut/returnert skjemaet.

3. Definisjoner av enheter og kjennemerker

3.1. Enheter

Person

Tellingene omfatter alle personer som ifølge Det sentrale folkeregister var bosatt i Norge 3. november 2001. Hvem som skal regnes som bosatt i Norge og hvor de skal ha adresse, går fram av Lov om folkeregistrering av 16. januar 1970 (med seinere endringer) og forskrifter til denne fra 1994. Totalt antall personer bosatte i et område kalles også for *folkemengden*.

Par

Som et par regnes to personer som er registrert bosatt i samme bolig og er gift med hverandre, er registrerte partnere eller er samboere, det vil si er i samliv uten å ha inngått ekteskap eller registrert partnerskap. For å regnes som samboere må personene i tillegg til å være registrert bosatt i samme bolig enten ha felles barn eller ha oppgitt på spørreskjemaet at de er samboere. Separerte som er registrert bosatt i samme bolig, regnes ikke som par med mindre de har oppgitt på boligskjemaet at de er samboere.

Familie

En familie består av personer som er bosatt i samme bolig og som er knyttet til hverandre som ektefeller, registrerte partnere, samboere, og/eller som foreldre og barn (uansett barnets alder). En familie kan høyst bestå av to påfølgende generasjoner og kun ett par. Dette betyr at personer som er gifte eller samboere og/eller bor sammen med egne barn, ikke kan tilhøre foreldrenes familie. Når personer som tidligere har vært gift bor sammen med sine foreldre, regnes dette som to familier. Som familie regner vi også enkeltpersoner, slik at alle personer er med i en familie, enten sammen med andre eller alene. En familie som består av to eller flere personer kalles en *familiekjerne*.

Merk at denne definisjonen skiller seg noe fra den som brukes i SSBs løpende familiestatistikk. Der gir datagrunnlaget ikke mulighet for å identifisere samboere uten felles barn. Disse regnes derfor ikke å tilhøre samme familie.

Husholdning

Til samme husholdning regnes personer som er fast bosatt i samme privatbolig eller institusjon. En slik husholdning kalles en *bohusholdning*. FoB2001 gir ingen informasjon om *kosthusholdninger*, det vil si om personer som er bosatt i samme bolig og i tillegg har felles kost.

En *privathusholdning* består av personer som er bosatt i samme privatbolig. En *felleshusholdning* består av personer som er bosatt og får dekket sine behov for kost, pleie og omsorg på en institusjon. Ansatte som er bosatt i/ved en felleshusholdning (institusjon, militærforlegning mv.), er alltid regnet som bosatt i privathusholdning. FoB2001 gir ikke statistikk for felleshusholdninger, men viser tallet på personer som ikke bor i privathusholdninger. Gruppen kalles bosatte i *andre husholdninger* og består av personer bosatt i felleshusholdninger samt personer uten fast bopel.

I FoB2001 lages primært statistikk basert på formell bostedsadresse (dvs. adresse ifølge Folkeregisteret), men det gis også noe statistikk basert på faktisk bostedsadresse.

Husholdninger etter formell bostedsadresse

Sammensetningen til husholdninger etter formell adresse har skjedd ut fra opplysninger gitt på boligskjema og adresseopplysninger fra Folkeregisteret. Husholdninger kan bestå av én eller flere familier. Personer som tilhører samme familie, tilhører også samme husholdning. For at personer som ikke tilhører samme familie skal utgjøre én husholdning, må de være registrert på samme adresse i

Folkeregisteret og ha oppgitt på spørreskjemaet at de bor sammen. Dette betyr at ugifte, borteboende studenter som er registrert på foreldrenes adresse, regnes med i foreldrenes husholdning. Bare personer som ifølge Folkeregisteret er bosatt på en institusjon, regnes å tilhøre en felleshusholdning. Mange personer som faktisk bor på institusjoner, for eksempel alders- og sykehjem, er registrerte som bosatte i privatbolig (sammen med ektefelle).

Husholdninger etter faktisk bostedsadresse

I FoB2001 er det samlet inn opplysninger om faktisk adresse på studiestedet for borteboende studenter og institusjonsadresse for personer som faktisk bor på alders- og sykehjem (det er ikke samlet inn tilsvarende opplysninger for personer som bor på andre typer institusjoner). Ved sammensetning til husholdning etter faktisk adresse er studieadresse/institusjonsadresse nyttet for disse personene. Det betyr at studenter regnes å tilhøre en husholdning på studiestedet (alene eller sammen med andre etter hva de har svart på spørreskjemaet). Dette påvirker også sammensetningen av foreldrenes husholdning. Alle som bor fast på alders- og sykehjem regnes med til felleshusholdninger, uansett om de har en ektefelle som bor i privathusholdning eller ikke.

Bolig

En bolig er ett eller flere rom som er bygd eller ombygd til helårs privatbolig for en eller flere personer. Det må være adkomst til rommet/rommene uten at en må gå gjennom en annen bolig. En bolig er da for eksempel en enebolig, rekkehusleilighet, leilighet i tomannsbolig, leilighet i leiegård, blokkleilighet eller hybelleilighet.

En *hybel* i privathus regnes som en bolig såfremt den har egen inngang. I hybelhus regnes hver hybel som egen bolig, selv om kjøkken og bad er felles. Leiligheter og hybler som disponeres av privathusholdninger i sykehus, institusjoner, militærforlegning og liknende, regnes alltid som egne boliger.

Fordi begrepet bohusholdning blir brukt, blir antall boliger det samme som antall privathusholdninger i tellingen. De fleste tabeller gjelder husholdninger etter formell adresse. Her er det kun innhentet oppgaver for boliger der minst en person er registrert bosatt. I statistikk som gjelder husholdninger etter faktisk adresse, er også boliger som er bebodd av studenter tatt med, selv om ingen personer er registrert bosatt i disse boligene.

Bygning

Bygning er ikke en egen enhet i datainnsamlingen eller statistikken, men det finnes noen kjennemerker som gjelder bygningen som boligen ligger i. I denne sammenheng er bygning definert som en fast og frittstående konstruksjon med en eller flere boliger. En bygning skal ha tak og omsluttende vegger.

3.2. Personkjennemerker

3.2.1. Demografiske kjennemerker

Fødselsdato

Fødselsdato hentes fra Folkeregisteret og brukes til beregning av alder.

Alder ved utgangen av året

Dette er fylte hele år per 31. desember 2001 (alder er lik 2001 minus fødselsåret). Dette er hovedkjennemerket for alder i FoB2001. Når *alder* angis i tabeller, menes alder ved utgangen av året om intet annet er angitt.

Alder ved tellingstidspunktet

Dette er fylte hele år på tellingstidspunktet og benevnes også alder ved siste fødselsdag. Kjennemerket brukes hovedsakelig ved rapportering til internasjonale organisasjoner.

Kjønn

Kjønn er avledet av fødselsnummeret.

Sivilstand

Sivilstand beskriver den formelle situasjonen og ikke den faktiske samlivsstatus (se *Samlivsform*). Verdiene er: ugift (ikke tidligere gift), gift, enke/enkemann, skilt, separert, registrert partner, separert partner, skilt partner og gjenlevende partner. I statistikken brukes også en inndeling i tre grupper: ugift, gift (gifte og registrerte partnere) og før gift (alle de øvrige kategoriene).

Samlivsform

Kjennemerket skiller mellom personer som lever i et par og personer som ikke lever i et par (se definisjon av *par* i 3.1). Personer som lever i par grupperes etter om de er gifte, registrerte partnere eller samboere. I tabeller er gifte og registrerte partnere vanligvis gruppert sammen.

Antall fødte barn

Kjennemerket gjelder bare kvinner og gir antall barn kvinnen har født. Kun barn registrert i Folkeregisteret per 3. november 2001 er med. Barn født i utlandet som aldri har flyttet til Norge er altså ikke inkludert.

Dette kjennemerket inngår ikke i ordinær publisering fra FoB2001, men statistikk basert på kjennemerket kan leveres som spesialoppdrag.

3.2.2. Bostedskjennemerker

Bostedsadresse

Formell bostedsadresse

Dette er den bostedsadressen der den enkelte person var registrert bosatt per 3. november 2001. Hovedregelen i folkeregistreringen er at en person skal være registrert bosatt der vedkommende har sin overveiende døgnhvile, men det finnes en del unntak. De viktigste er at ugifte skoleelever og studenter skal være registrert der de bodde før de flyttet til studiestedet³, og at gifte personer som bor på alders- og sykehjem normalt registreres sammen med ektefellen når denne bor i privatbolig. Gifte personer og personer som har husholdning sammen med egne barn, skal være registrert sammen med ektefellen og/eller barna selv om de for eksempel er ukependlere.

En del personer er uten fast bopel, det vil si at de ikke kan knyttes til en bestemt bostedsadresse. Dette kan være personer som bor i båt eller husvogn, som bor midlertidig hos venner og familie eller helt mangler et sted å bo. Disse personene regnes som bosatte i den kommunen der de hadde sitt siste faste bosted. I fordelinger etter grunnkrets, delområde og bostedsstrøk regnes de med i gruppen *Uoppgitt*.

Faktisk bostedsadresse for borteboende studenter

I FoB2001 er det samlet inn opplysninger om faktisk adresse på studiestedet for borteboende studenter. Alle studenter og elever som våren eller høsten 2001 hadde søkt om utdanningsstipend i Statens lånekasse for utdanning ("borteboerstipend"), fikk tilsendt skjema. Ikke alle som hadde søkt om stipend var registrert som elev/student ved et studiested i Norge på tellingstidspunktet. Disse regnes her ikke som studenter. Det finnes boligopplysninger for alle borteboende studenter som svarte på boligskjemaet. Denne gruppen studenter må ikke forveksles med elever/studenter i alt, som omfatter alle som er elever/studenter ved norske læresteder per 1. oktober 2001 (se *Elev/student på tellingstidspunktet* under 3.2.5).

³ Refererer til forskriftene for folkeregistrering som gjaldt fram til 1. november 2001.

Faktisk bostedsadresse for beboere på alders- og sykehjem

Det er også samlet inn opplysninger om institusjonsadresse for personer som faktisk bor på alders- og sykehjem. Det er ikke samlet inn tilsvarende opplysninger for personer som bor på andre typer institusjoner.

Dette kjennemerket inngår ikke i ordinær publisering fra FoB2001, men statistikk basert på kjennemerket kan leveres som spesialoppdrag.

Bostedskommune

Dette kjennemerket er avledet av bostedsadresse. Der annet ikke er angitt, er det formell adresse som er nyttet.

Bosted ett år for tellingstidspunktet

For alle personer født 4. november 2000 eller tidligere, er det angitt om de hadde samme adresse som på tellingstidspunktet eller ikke. For personer som hadde flyttet fra en annen adresse, angis om de har flyttet innenfor samme kommune, økonomiske region, fylke eller landsdel eller om de har innvandret fra utlandet.

Folkemengde

Det totale antall personer som er registrert bosatt i et område.

3.2.3. Kjennemerker som gjelder innvandring

Innvandringskategori

Det skilles mellom personer med og uten innvandringsbakgrunn. Følgende inndeling blir nyttet for personer med innvandringsbakgrunn:

- Førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn
- Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre
- Utenlandsadopterte
- Utenlandsfødte med en norskfødt forelder
- Norskfødte med en utenlandsfødt forelder
- Født i utlandet av norskfødte foreldre

Førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn er personer født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre. Dette er altså personer som på et tidspunkt har innvandret til Norge. *Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre* er som det framgår selv født i Norge, men begge foreldrene og alle fire besteforeldrene er født i utlandet.

Personer med innvandrerbakgrunn

Gruppen består av førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn og personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre. Denne gruppen benevnes også *innvandrerbefolkningen*.

Fødeland

Kjennemerket viser til det land personen er født i, det vil si morens bostedsland ved fødselen.

Landbakgrunn

For personer født i utlandet er dette eget fødeland. For personer født i Norge er det foreldrenes fødeland. Dersom morens og farens fødeland ikke er det samme, er det morens fødeland som blir valgt. Personer uten innvandringsbakgrunn har alltid *Norge* som landbakgrunn.

Personer med innvandrerbakgrunn blir gruppert etter landbakgrunn. Med *vestlige land* menes Norden, Vest-Europa ellers (unntatt Tyrkia), Nord-Amerika og Oseania. Med *ikke-vestlige land* menes Øst-Europa, Tyrkia, Asia, Afrika og Sør- og Mellom-Amerika.

Ektefelles landbakgrunn

Dette er landbakgrunn til ektefelle/registrert partner for personer som er gifte/registrerte partnere på tellingstidspunktet.

Dette kjennemerket inngår ikke i ordinær publisering fra FoB2001, men statistikk basert på kjennemerket kan leveres som spesialoppdrag.

Statsborgerskap

Bare ett statsborgerskap registreres. I tilfeller der en person har både norsk og utenlandsk statsborgerskap, brukes det norske.

Dato for første opphold i Norge

For utenlandsfødte er dette dato for første innvandring til Norge. Tidligste reelle dato som er registrert er 1. oktober 1964. For personer som innvandret før dette, er datoen satt til 30. september 1964.

Datoen brukes til beregning av botid i Norge.

Botid i Norge

Botid i Norge i hele år på tellingstidspunktet er beregnet ut fra dato for første opphold i Norge.

Innvandringsalder

Kjennemerket gjelder alder ved første innvandring til Norge. Det er kun registrert for personer som er innvandret 1. oktober 1964 eller seinere.

Dette kjennemerket inngår ikke i ordinær publisering fra FoB2001, men statistikk basert på kjennemerket kan leveres som spesialoppdrag.

Innvandringsgrunn

Kjennemerket viser om en person innvandret på grunn av flukt (direkte eller som familiemedlem til flyktning) eller av andre årsaker (arbeid, utdanning, familiegjennomføring).

Dette kjennemerket inngår ikke i ordinær publisering fra FoB2001, men statistikk basert på kjennemerket kan leveres som spesialoppdrag.

3.2.4. Utdanningskjennemerker – høyeste fullførte utdanning

Det gis opplysninger om høyeste fullførte utdanning for alle bosatte personer som er 16 år eller over, samt for 15-åringene som har avsluttet grunnskole eller tar en utdanning utover grunnskole.

Opplysningene om utdanning gjelder per 1. oktober 2001. For personer med flere fullførte utdanninger, er det bare den høyeste som er oppgitt.

Utdanningens art (NUS2000)

Utdanningens art er basert på Norsk standard for utdanningsgruppering (NUS2000) og er en seks-sifret kode som angir nivå, fagfelt, faggruppe, utdanningsgruppe og enkeltutdanning. Tabellene i FoB2001 nytter stort sett de to første sifrene: nivå og fagfelt.

Nivå

Standarden inneholder åtte nivåer⁴. I tabeller blir disse ofte gruppert i tre: *grunnskolenivå*, *videregående-skole-nivå* og *universitets- og høyskolenivå*.

Fagfelt

Kjennemerket angir utdanningens faglige innhold på det minst detaljerte nivået. Det er ni koder (og i tillegg *Uoppgitt*). Kodene er angitt i kapittel 8. For mer detaljerte opplysninger, se Norsk standard for utdanningsgruppering. Revidert 2000 (NOS C 617).

⁴ I tillegg kommer *Ingen utdanning og førskoleutdanning* og *Uoppgitt*.

Det som brukes i FoB2001 er en såkalt *omkodet* versjon, det vil si at den tidligere sjuårige folkeskole er plassert på samme nivå som dagens grunnskoleutdanning. Det finnes også en *uomkodet* versjon som kan nyttes til spesialoppdrag.

Utdanningens art (ISCED97)

ISCED97 er den internasjonale utdanningsstandarden som NUS2000 er bygd på. Når det skal lages statistikk for internasjonale sammenlikninger, er det kodene fra ISCED97 som må nyttes. Det er opprettet en nøkkel mellom kodene i NUS2000 og ISCED97.

Statistikk basert på ISCED97 inngår ikke i ordinær publisering fra FoB2001, men data kan leveres som spesialoppdrag.

Fullført praktisk-pedagogisk utdanning

Dette kjennemerket viser om en person har fullført denne typen utdanning.

Statistikk basert på dette kjennemerket inngår ikke i ordinær publisering fra FoB2001, men data kan leveres som spesialoppdrag.

3.2.5. Utdanningskjennemerker – igangværende utdanning

Elev/student på tellingstidspunktet

Kjennemerket viser hvilke personer som er i utdanning og omfatter alle elever/studenter som har avsluttet grunnskolen. Opplysningene gjelder per 1. oktober 2001.

Elever

Til denne gruppen regnes elever ved folkehøgskoler og i videregående utdanning. Personer på arbeidsmarkedskurs er også inkludert. Innenfor videregående utdanning omfattes elever som deltar i en utdanning som normalt har en varighet på minst 300 undervisningstimer per år uavhengig av om utdanningen er offentlig godkjent eller mottar offentlig støtte. I tabellene som publiseres i FoB2001 er *lærlinger* ikke medregnet som elever. Statistikk der denne gruppen er inkludert kan lages som spesialoppdrag.

Studenter

Til denne gruppen regnes personer innenfor høyere utdanning, det vil si studenter ved høyskoler og universiteter og vitenskapelige høyskoler som er godkjent av Utdannings- og forskningsdepartementet.

Fullstendige data finnes for elever eller studenter som er registrert ved utdanningsinstitusjoner i Norge. Det finnes i tillegg opplysninger om hvem som er studenter i utlandet og i hvilke land de studerer. I den ordinære publiseringen inngår kun elever og studenter i Norge.

Utdanningens art - igangværende utdanning

Kjennemerket viser type utdanning for elever og studenter. Om *utdanningens art*, se under høyeste fullførte utdanning.

Statistikk basert på dette kjennemerket inngår ikke i ordinær publisering fra FoB2001, men data kan leveres som spesialoppdrag.

Skoleslag

Ved gruppering av skoleslag nyttes denne inndelingen av utdanningsinstitusjonene basert på Standard for næringsgruppering 1994:

- Folkehøgskoler
- Videregående skoler (inkl. personer på arbeidsmarkedskurs, ekskl. lærlinger⁵)
- Høgskoler (statlige, militære og andre)
- Universiteter (universiteter og vitenskapelige høyskoler)

⁵ I standarden er også lærlinger inkludert i gruppen *Videregående skoler*.

Heltid/deltid

For studenter ved universitetene er deltid definert som studenter med mindre enn 70 prosent studieprogresjon. For høyskoler og videregående skoler er deltid knyttet til utdanninger/kurs som er organisert som deltidsstudier.

Statistikk basert på dette kjennemerket inngår ikke i ordinær publisering fra FoB2001, men data kan leveres som spesialoppdrag.

Skolekommune

Kjennemerket viser beliggenhetskommune for skole/utdanningssted for elever og studenter. For militære skoler er skolekommune ikke oppgitt.

3.2.6. Arbeidsmarkedskjennemerker for tellingsuka

Tellingsuka er 29. oktober til 4. november 2001.

Arbeidsstyrkestatus

Populasjonen deles inn i tre grupper: sysselsatte, arbeidsledige og personer utenfor arbeidsstyrken. Med bakgrunn i de tilgjengelige data og den metode som er nyttet, er det kun personer i alderen 16-74 år som kan bli regnet som sysselsatte eller arbeidsledige. Personer under 16 eller over 74 år regnes i FoB2001 å være utenfor arbeidsstyrken.

Sysselsatte

I SSBs arbeidskraftundersøkelse (AKU) er sysselsatte definert som personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i referanseuka, samt personer som har et slikt arbeid, men som var midlertidig fraværende på grunn av sykdom, ferie, lønnet permisjon eller liknende.⁶ Personer som er inne til førstegangs militær- eller siviltjeneste regnes som sysselsatte. Personer på sysselsettingstiltak med lønn fra arbeidsgiver klassifiseres også som sysselsatte.

I FoB2001 og annen registerbasert statistikk er målet ved hjelp tilgjengelige data å lage en klassifisering av sysselsatte som ligger så nær opp til denne definisjonen som mulig. Det viktigste registeret for å identifisere sysselsatte er Arbeidstakerregisteret som har dateringer som viser hvilke arbeidsforhold som var aktive i referanseuka. De andre hoveddatakildene, LTO-registeret og Selvangivelsesregisteret, har ikke en slik datering. Hvilke personer som skal klassifiseres som sysselsatte i referanseuka er da beregnet ut fra opplysninger om lønn og næringsinntekt, samt supplerende informasjon fra andre registre og statistikkssystemer. Metoden gir et tall på sysselsatte i alt som stemmer overens med det tilsvarende tall fra AKU.

For sysselsatte med flere arbeidsforhold i referanseuka, fastsettes ett som det viktigste. Opplysninger om personenes arbeidssted (bedrift), arbeidstid og yrkesstatus gjelder det viktigste arbeidsforholdet.

Arbeidsledige

Arbeidsledige, eller helt ledige, er personer som er registrert som arbeidssøkere ved Aetat, er arbeidsføre og disponible for det arbeid som søkes og har vært uten inntektsgivende arbeid de to siste ukene. Personer på arbeidsmarkedstiltak regnes ikke som arbeidsledige. I datagrunnlaget for FoB2001 er opplysninger fra Aetat om helt ledige avstemt mot registeropplysninger om sysselsatte. Tallene som publiseres kan derfor ha mindre avvik i forhold til offisielle tall fra Aetat for arbeidsledige ved utgangen av oktober 2001.

Personer utenfor arbeidsstyrken

Dette er personer som verken er sysselsatte eller arbeidsledige i tellingsuka.

⁶ Definisjonen er basert på de anbefalingene som Den internasjonale arbeidsorganisasjonen (ILO) har gitt for utarbeiding av arbeidsmarkedstatistikk.

Yrkesstatus

Dette kjennemerke skiller mellom lønnstakere og selvstendig næringsdrivende og gjelder det viktigste arbeidsforholdet. *Lønnstakere*, eller ansatte, omfatter også medeiere i aksjeselskaper og andre selskaper med begrenset ansvar. *Selvstendig næringsdrivende* (selvstendige) er personer som driver næringsvirksomhet for egen regning (alene eller sammen med andre).

Ifølge de internasjonale anbefalingene for folke- og boligtellinger skal det også skilles ut en tredje gruppe, *familiearbeidere* (familiemedlemmer uten fast lønn i familiebedrift). I FoB2001 og annen registerbasert statistikk er det ikke mulig å identifisere denne gruppen.

Arbeidstid i uka

For lønnstakere er dette avtalt arbeidstid i uka i det viktigste arbeidsforholdet, det vil si det antall arbeidstimer per uke som den ansatte ifølge arbeidskontrakten skal være på arbeid. For selvstendig næringsdrivende er det beregnet gjennomsnittlig arbeidstid per uke ut fra tilgjengelige data.

Næring

Næring beskriver typen av produksjon eller aktiviteter på arbeidsstedet (bedriften). Næring blir kodet etter Standard for næringsgruppering fra 1994 (NACE), se NOS C 182. Mer om gruppering av næringer, se kapittel 8.

Sektor

Kjennemerket tar utgangspunkt i *Institusjonell sektorgruppering* som er en statistisk standard basert på anbefalinger for nasjonalregnskapsoppstilling gitt av FN (SNA 93), se Nasjonalregnskapsstatistikk 1992-1999 (NOS C 613). I statistikken grupperes foretak/juridiske enheter i første rekke etter samfunnsøkonomisk funksjon, men også etter organisasjonsform og eierskap. I FoB2001 er det nyttet en hovedinndeling i fire grupper:

- Statlig forvaltning
- Fylkeskommunal forvaltning
- Kommunal forvaltning
- Privat sektor og offentlige foretak

Den siste gruppen omfatter foretakssektoren, husholdningssektoren og ideelle organisasjoner samt sysselsatte med uoppgitt sektor.

Antall sysselsatte i bedriften

Bedriftens størrelse er målt i antall sysselsatte i bedriften i tellingsuka. Alle sysselsatte er regnet med, også de som har sitt viktigste arbeidsforhold i en annen bedrift.

Arbeidsstedets beliggenhet

Kjennemerket viser adressen til den bedriften der den sysselsatte arbeider (viktigste arbeidsforhold). De fleste bedrifter er nøyaktig stedfestet, og det er derfor i prinsippet mulig å gi tall for små regioner som grunnkretser. Kvaliteten på data er imidlertid usikker. Hovedpubliseringen av arbeidsplasser i FoB2001 blir derfor på kommune-/bydelsnivå. Statistikk for andre geografiske inndelinger kan leveres som spesialoppdrag.

Med antall *arbeidsplasser* i en region mener vi antall sysselsatte personer som har sitt arbeidssted i regionen.

Arbeidsstedskommune

Kjennemerket angir hvilken kommune bedriften ligger i og samsvarer med bedriftens beliggenhetsadresse. For sysselsatte der det ikke finnes opplysninger om arbeidsstedskommune eller der denne åpenbart ikke gir informasjon om den sysselsattes arbeidssted, er arbeidsstedskommune satt lik bostedskommune. Dette gjelder hovedsakelig sjøfolk og ansatte i Forsvaret, vernepliktige og

sivilarbeidere samt en del selvstendig næringsdrivende. Arbeidssteder på Svalbard og Jan Mayen og på kontinentalsokkelen er spesifisert særskilt.

Pendling

Det er i FoB2001 ikke samlet inn egne data om arbeidsreiser, men det lages statistikk der en sammenholder bostedets og arbeidsstedets beliggenhet. I de publiserte tabellene brukes formelt bosted, men som spesialbestilling kan det leveres tabeller der det brukes faktisk bostedsadresse for borteboende studenter som er sysselsatte.

Ved å sammenholde bosted og arbeidssted for den enkelte person, får man en indikasjon på omfanget av arbeidsreiser eller pendling mellom regioner. Statistikken publiseres på kommune-/bydelsnivå. For en del sysselsatte vil bedriftens beliggenhet ikke være det samme som oppmøteplass på arbeid. Pendling er ikke nødvendigvis det samme som daglige arbeidsreiser. Noen vil være ukependlere, andre er deltidssysselsatte eller jobber helt eller delvis hjemmefra.

Med *innpendlere* til en region mener vi personer som har arbeidssted i regionen, men bosted i en annen region. Med *utpendlere* mener vi personer som bor i regionen, men har sitt arbeidssted i en annen region.

Aktivitetsstatus i tellingsuka

Kjennemerket tar utgangspunkt i *arbeidsstyrkestatus*.

Personer i arbeidsstyrken

Personer i arbeidsstyrken (*sysselsatte* og *arbeidsledige*) er definert som ovenfor. Personer som er både ledige og sysselsatte i løpet av uka, regnes alltid som sysselsatte.

Personer utenfor arbeidsstyrken

Personer utenfor arbeidsstyrken, klassifiseres som *pensjonister* dersom de i november 2001 mottok en av følgende ytelser fra folketrygden: alderspensjon, uførepensjon, etterlattepensjon eller avtalefestet pensjon (førtidspensjon).

Personer som ikke regnes som pensjonister, klassifiseres som *under utdanning* dersom de var elever/studenter per 1. oktober 2001. Også studenter i utlandet er regnet med. Personer på kvalifiseringstiltak registrert i SOFA-søkerregisteret, regnes også med til denne gruppen.

Personer som ikke er pensjonister eller under utdanning, tilhører gruppen *Andre*. Gruppen omfatter blant annet personer som har husarbeid som sin viktigste aktivitet.

Mors/fars sysselsetting (for barn 0-17 år)

For definisjon av barn, se *Antall barn i familien*. Barn er fordelt etter familietype (ektepar/registrerte partnere med barn, samboerpar med barn og mor/far med barn. Videre fordeles etter om ingen, en eller begge voksne er sysselsatt. Sysselsatte fordeles etter arbeidstid.

Parets sysselsetting

Se under 3.3 *Kjennemerker for par og familier*.

3.2.7. Arbeidsmarkedskjennemerker for tellingsåret

Tellingsåret er kalenderåret 2001.

Sysselsatt minst 100 timer i året

I FoB90 ble sysselsatte i året definert som personer som hadde inntektsgivende arbeid minst 100 timer i året. Alle arbeidsforhold skulle regnes med, også bijobber. Sykefravær, ferie, permisjon med lønn og så videre skulle også regnes med.

I FoB2001 er målet ved hjelp tilgjengelige registerdata å lage en klassifisering av sysselsetting i tellingsåret som ligger så nær opp til denne definisjonen som mulig. Med utgangspunkt i kontantlønn i året, varighet av arbeidsforhold og arbeidstid i uka, beregnes antall timer i året for hvert enkelt lønnstakerforhold. For selvstendige brukes opplysninger om næringsinntekt samt arbeidstidsopplysninger fra AKU. Samlet arbeidstid beregnes da som summen av arbeidstiden i de enkelte arbeidsforholdene, men det foretas visse justeringer i forhold til hvor mange arbeidsforhold hver person kan ha på samme tid. Beregningene gjøres bare for personer i alderen 16-74 år.

Ut fra samlet arbeidstid fastsettes hvilke personer som er sysselsatte minst 100 timer i løpet av året. For sysselsatte med flere arbeidsforhold i året fastsettes ett som det viktigste. Dette er det forholdet der det er utført flest timer i løpet av året. Opplysninger om personenes arbeidssted (bedrift) og yrkesstatus gjelder det viktigste arbeidsforholdet.

Arbeidstid i året

Arbeidstiden beregnes som beskrevet ovenfor. Datagrunnlaget setter begrensninger for hvor eksakt arbeidstiden kan beregnes. Arbeidstiden oppgis derfor kun i intervaller: 100-499 timer, 500-999 timer, 1 000-1 299 timer og 1 300 timer og over.

Andre kjennemerker

De øvrige kjennemerkene for tellingsåret svarer til kjennemerkene i tellingsuka, men med det unntaket at de gjelder det viktigste arbeidsforhold i året. Disse kjennemerkene er: yrkesstatus, næring, sektor, antall sysselsatte i bedriften, arbeidsstedets beliggenhet og arbeidsstedskommune. Kjennemerker som beskriver bedriften gjelder situasjonen i tellingsuka.

3.2.8. Inntektskjennemerker

Alle inntektskjennemerker gjelder året 2001.

I den ordinære publiseringen av FoB2001 inngår kun inntekt etter skatt for husholdninger. Statistikk basert på øvrige inntektskjennemerker kan leveres som spesialoppdrag.

Yrkesinntekt

Yrkesinntekt er summen av lønn og netto næringsinntekt.

Lønn

Beløpet omfatter lønn, honorarer, andre godtgjørelser, verdi av fri bil og liknende, overskudd på utgiftsgodtgjørelse, inntekt av annet arbeid og sykepenger. Også lønnsinntekt til barn under 13 år er inkludert.

Netto næringsinntekt

Beløpet omfatter inntekt av jord- og skogbruk, fiske og fangst, inntekt av annen næringsvirksomhet, skattepliktige sykepenger i næringsvirksomhet og inntekt av håndverks- og husarbeid i hjemmet. Til fradrag kommer årets underskudd i næring. Næringsinntekter opptjent i andre kommuner enn bostedskommunen blir regnet som *kapitalinntekt*.

Kapitalinntekt

Beløpet omfatter renteinntekter av bankinnskudd, utestående fordringer, gjeldsbrev og liknende, aksjeutbytte, skattepliktig gevinst ved salg av bolig og annen fast eiendom, skattepliktig gevinst ved salg av aksjer med videre, nettoinntekt ved utleie av fast eiendom utenom næring, avkastning av livsforsikring, inntekter fra utlandet samt posten *Andre inntekter* i selvangivelsen. Fra dette trekkes fradragsberettiget tap ved salg av bolig og annen fast eiendom, og fradragsberettiget tap ved salg av aksjer med videre.

Overføringer

Overføringer er summen av skattepliktige og skattefrie overføringer.

Skattepliktige overføringer

Beløpet omfatter ulike ytelser fra folketrygden (alderspensjon, uførepensjon, attføringspenger, etterlattepensjon, overgangsstønad, barnpensjon, ektefelle tillegg med videre), tjenestepensjoner, dagpenger under arbeidsledighet, mottatte underholdsbidrag, livrente utenfor arbeidsforhold, føderåd utenfor jord- og skogbruk med videre.

Skattefrie overføringer

Beløpet omfatter barnetrygd, bostøtte, studiestipend, forsørgerfradrag, sosiale bidrag og lån, grunnstønad, hjelpestønad, kontantstøtte, engangsstønad ved fødsel, skattefrie stønad til barnetilsyn, skattefritt krigsrisikotillegg, skattefrie del av sluttvederlag, skattefrie etterlønn etter dødsfall, skattefrie kostgodtgjørelse for sjømenn, med videre.

Bruttoformue

Bruttoformue er summen av realkapital og brutto finanskapital. *Realkapital* omfatter faste eiendommer, anlegg og skog, driftsløsøre og andre eiendeler i næring, samt innbo og løsøre. *Brutto finanskapital* omfatter bankinnskudd, parter i aksjefond, obligasjons- og pengemarkedsfond, skattepliktig formue i utlandet, verdipapirer samt andre fordringer og annen formue. Alle verdier knyttet til formue er skattemessige verdier.

Toppskattegrunnlag

Toppskattegrunnlag (samlet personinntekt) er et bruttoinntektsbegrep som omfatter arbeidsinntekt (personinntekt lønn og beregnet personinntekt fra næring) og skattepliktige pensjoner for personlige skatteyttere. Kapitalinntekter inngår ikke i dette inntektsbegrepet. Toppskatten til staten blir beregnet ut fra dette grunnlaget.

Inntekt etter skatt

Se under 3.4 *Husholdningskjennemerker*.

3.2.9. Kjennemerker som gjelder personbiler og førerkort

Førerkort

Kjennemerket viser om en person har gyldig førerkort for personbil (klasse B).

Statistikk basert på dette kjennemerket inngår ikke i ordinær publisering fra FoB2001, men data kan leveres som spesialoppdrag.

Antall personbiler som eies

Kjennemerket angir hvor mange personbiler en person eier, det vil si som er registrert på vedkommende. I tillegg til personbiler er også små kombibiler, små varebiler og minibusser regnet med.

Statistikk basert på dette kjennemerket inngår ikke i ordinær publisering fra FoB2001, men data kan leveres som spesialoppdrag.

Antall personbiler som disponeres

Utgangspunktet er antall biler som eies av den enkelte person. Personer som disponerer fri bil gjennom arbeidsforhold regnes å ha én bil i tillegg.

3.2.10. Familie- og husholdningskjennemerker for personer

Generelt kan kjennemerker for familier og husholdninger (se 3.3 og 3.4) som familietype og husholdningstype, brukes for å karakterisere den enkelte person i familien eller husholdningen. Alle personer i samme familie eller husholdning får da samme verdi. Familie- og husholdningskjennemerker for *personer* beskriver i tillegg den enkelte persons posisjon innenfor familien eller husholdningen.

Kjennemerkene *familiestatus* og *husholdningsstatus* er først og fremst laget med tanke på internasjonal rapportering og tar derfor utgangspunkt i det familiebegrepet som er nyttet i FN og EU sine anbefalinger for folke- og boligtellinger. *Familiekjerne* er her definert som en familie med minst to personer, det vil si alle familietyper unntatt enpersonfamilier. Videre settes grensen for "voksne barn" på 25 år og ikke 18 år som brukes ellers i FoB2001.

Familiestatus

Familiestatus er et kjennemerke som viser hvilken status den enkelte person har i familien. Kjennemerket oppgis bare for personer som tilhører en familiekjerne, og bare for personer bosatt i privathusholdninger. Inndelingen som brukes er:

- Mann i ektepar/registrert partnerskap
- Kvinne i ektepar/registrert partnerskap
- Mann i samboerpar
- Kvinne i samboerpar
- Enslig far
- Enslig mor
- Barn under 25 år
- Barn 25 år og over

Husholdningsstatus

Husholdningsstatus er et kjennemerke som viser hvilken status den enkelte person har i husholdningen. Husholdningsstatus tar utgangspunkt i husholdninger etter formell adresse.

Hovedinndelingen er mellom personer bosatt i privathusholdninger og personer bosatt i andre husholdninger. Personer bosatt i privathusholdninger deles inn etter om husholdningen inneholder minst en familiekjerne eller ikke. For husholdninger med familiekjerne deles inn på samme måte som for familiestatus. I tillegg kommer en gruppe: Andre personer i husholdningen som ikke tilhører familiekjernen. Personer i husholdninger som ikke inneholder en familiekjerne, deles inn etter om de er aleneboende eller bor sammen med andre.

Bor på hybel

Kjennemerket viser om personen bor på hybel. Både hybel med og uten egen inngang er medregnet. Boenheter med eget kjøkken regnes ikke som hybel.

Statistikk basert på dette kjennemerket inngår ikke i ordinær publisering fra FoB2001, men data kan leveres som spesialoppdrag.

3.3. Kjennemerker for par og familier

Det er familiebegrepet definert i 3.1 som er lagt til grunn. Ved internasjonal rapportering nyttes begrepet familiekjerne, det vil si familier med minst to personer.

Type par

Par karakteriseres etter om de er ektepar, registrerte partnere eller samboerpar og om det er barn i familien. Bare barn under 18 år som tilhører familien til minst én av personene i paret regnes med (se *Antall barn i familien*).

Familietype

Inndelingen i familietyper tar utgangspunkt i Standard for gruppering av familier og husholdninger (NOS C 677). I FoB2001 oppgis familietype kun for personer bosatt i privathusholdninger. I tabeller nyttes oftest den aggregerte inndelingen:

- Enpersonfamilie
- Par uten barn
- Par med små barn (yngste barn 0-5 år)

- Par med store barn (yngste barn 6-17 år)
- Par med voksne barn (yngste barn 18 år og over)
- Mor/far med små barn (yngste barn 0-5 år)
- Mor/far med store barn (yngste barn 6-17 år)
- Mor/far med voksne barn (yngste barn 18 år og over)
- Andre familier

I standardens detaljerte inndeling er dette utvidet slik:

For enpersonfamilier med *alder*

For par om de er gifte, registrerte partnere eller samboende

For par uten barn med *alder på eldste person*

Det skiller mellom mor med barn og far med barn

Gruppen *Andre familier* består i hovedsak av familier der fullstendige opplysninger mangler.

Antall personer i familien

Kjennemerket benevnes også *familiestørrelse*.

Antall barn i familien

Som barn regnes her personer under 18 år som er registrert bosatt i familien til minst en av foreldrene. For definisjon av *familie*, se 3.1. Det gis også opplysninger om antall voksne barn i familien (barn 18 år eller over).⁷

Alder på yngste barn i familien

For definisjon av barn, se *Antall barn i familien*.

Antall sysselsatte personer i familien

Det er antall sysselsatte i tellingsuka som telles opp.

Parets sysselsetting

Kjennemerket angir om ingen, én (mann eller kvinne) eller begge i paret er sysselsatt i tellingsuka. Det gis også fordeling på arbeidstid i uka for sysselsatte.

Mors/fars sysselsetting

Se *Arbeidsmarkedskjennemerker for tellingsuka* under 3.2.6.

3.4. Husholdningskjennemerker

Antall familier i husholdningen

Alle husholdninger inneholder minst én familie. Kjennemerket brukes til å skille mellom enfamiliehusholdninger og flerfamiliehusholdninger.

Antall familiekjerner i husholdningen

Kjennemerket brukes ved internasjonal rapportering. Husholdninger som består av kun enpersonfamilier regnes å være uten familiekjerne ("non-family households").

Statistikk basert på dette kjennemerket inngår ikke i ordinær publisering fra FoB2001, men data kan leveres som spesialoppdrag.

⁷ Ved internasjonal rapportering går grensen for "voksne barn" på 25 år.

Husholdningstype⁸

Enheten *husholdning* er definert i punkt 3.1. Her er det gjort rede for hvem som tilhører samme husholdning. Husholdningstype for privathusholdninger er definert etter Standard for gruppering av familier og husholdninger (NOS C 677). Det er skilt mellom enfamilie- og flerfamiliehusholdninger, og det er skilt mellom husholdninger med og uten barn. For definisjon av barn, se *Antall barn i husholdningen*.

Enfamiliehusholdninger er inndelt som for familietype. Husholdninger som består av en enpersonfamilie, benevnes aleneboende.

Flerfamiliehusholdninger er delt inn slik:

- Husholdninger med to eller flere enpersonfamilier
- Andre husholdninger uten barn 0-17 år
- Husholdninger med barn 0-17 år

De to førstnevnte grupperes ofte sammen til *flerfamiliehusholdninger uten barn 0-17 år*.

Antall personer i husholdningen

Kjennemerket benevnes også *husholdningsstørrelse*.

Antall barn i husholdningen

Som barn regnes personer under 18 år som er registrert bosatt i familien til minst én av foreldrene. Personer under 18 år som er registrert bosatt sammen med andre voksne enn sine foreldre, for eksempel fosterbarn, regnes i denne sammenheng ikke som barn i husholdningen. Det gis også opplysninger om antall voksne barn i familien (barn 18 år og over).⁹

Alder på yngste barn i husholdningen

Kjennemerket beskriver husholdningen ved hjelp av alderen på det yngste barnet i husholdningen. For definisjon av barn, se *Antall barn i husholdningen*.

Alder på eldste person i husholdningen

Kjennemerket beskriver husholdningen ved hjelp av alderen på den eldste person i husholdningen. Det vises her til alder per 31. desember 2001.

Antall sysselsatte personer i husholdningen

Det er antall sysselsatte i tellingsuka som telles opp. Det gis fordeling på arbeidstid i uka.

Inntekt etter skatt

Inntekt etter skatt er summen av yrkesinntekter, kapitalinntekter og overføringer (se 3.2.8. *Inntektskjennemerker*) fratrukket utliknet skatt og negative overføringer. *Utliknet skatt* omfatter inntekts- og formuesskatt til kommune, stat og fylke, medlemsavgifter til folketrygden, skatt på individuell pensjonsavtale, forsinkelsesavgift og tilleggsskatt. Samtlige fradrag og nedsettelse i skatt er trukket fra. *Negative overføringer* omfatter premie og tilskudd til pensjonsordning i arbeidsforhold, pliktig underholdsbidrag, føderådsytelser utenfor jord- og skogbruk og liknende.

Det beregnes først et beløp for hver person i husholdningen, deretter summeres disse til husholdningens samlede inntekt.

Antall personer i husholdningen med førerkort

Kjennemerket viser antall personer som har førerkort for personbil (klasse B).

⁸ Dette er hovedinndelingen etter husholdningstype i FoB2001. Ved internasjonal rapportering brukes en annen inndeling, se 8.5.

⁹ Ved internasjonal rapportering går grensen for "voksne barn" på 25 år.

Statistikk basert på dette kjennemerket inngår ikke i ordinær publisering fra FoB2001, men data kan leveres som spesialoppdrag.

Antall personbiler som eies av husholdningen

Kjennemerket angir hvor mange personbiler husholdningens medlemmer eier. I tillegg til personbiler er også små kombibiler, små varebiler og minibusser regnet med.

Statistikk basert på dette kjennemerket inngår ikke i ordinær publisering fra FoB2001, men data kan leveres som spesialoppdrag.

Antall personbiler som disponeres av husholdningen

Kjennemerket angir hvor mange personbiler husholdningens medlemmer disponerer. For hver enkelt person er dette beregnet slik: Utgangspunktet er antall biler som eies av (er registrert på) den enkelte person. Personer som disponerer fri bil gjennom arbeidsforhold regnes å ha én bil i tillegg. Antall biler summeres for alle personer i husholdningen. Se også 6.5.

Eie-/leieforhold til boligen

Dette kjennemerket viser til typen eie-/leieforhold husholdningen har til boligen. Som *eiere* regnes selveiere og eiere gjennom borettslag eller aksjeselskap. Personer som er eiere av obligasjon i obligasjonselskap regnes å ha et leieforhold til boligen. For husholdninger som leier bolig, er det oppgitt type av leieforhold (av privatperson, boligselskap, kommunen, som tjenestebolig med videre).

Husholdningen regnes som eier av boligen dersom minst én av personene i husholdningen står som eier.

3.5. Boligkjennemerker

Antall bosatte i boligen

Kjennemerket viser til antall personer registrert bosatt i boligen på tellingstidspunktet. Formell adresse legges til grunn for opptellingen hvis ikke annet er angitt. Antall bosatte i boligen er det samme som *antall personer i husholdningen*.

Merk at i boligtabeller omfatter "antall bosatte i alt" bare personer som bor i private boliger. Dette er noe lavere enn antall personer i alt (folkemengden) som også omfatter personer som ikke bor i privathusholdninger (felleshusholdninger mv.).

Bruksareal

Bruksareal er et mål for areal innenfor boligens omsluttende vegger. Alle typer rom (også oppbevaringsrom) innenfor boligens vegger regnes med. Arealet av hybel eller hybelleilighet som leies bort, rom som en må gå ut av boligen for å komme til og loft som en må bruke stige for å komme til, er ikke regnet med. Bruksareal er ikke direkte sammenliknbart med *boligareal* som er brukt ved tidligere folke- og boligtellinger, se også 6.6.

Antall rom i boligen

Med antall rom menes beboelsesrom på 6 kvadratmeter eller mer som kan brukes året rundt. Kjøkken, bad, wc, vaskerom, gang og liknende regnes ikke med, og heller ikke rom som bare nyttes til næringsvirksomhet.

Kjøkken

Kjøkkenet er den delen av boligen der det er installert utstyr til matlaging. Kjøkkenet kan være et eget rom, men åpne kjøkkenløsninger er også regnet som kjøkken. Dersom flere boliger har felles kjøkken, for eksempel hybler i et hybelbygg, er alle boligene regnet å være uten kjøkken. Det finnes opplysninger om slike boliger har tilgang til *felleskjøkken*.

Antall baderom

Med baderom mener vi rom der det er installert badekar og/eller dusj.

Antall vannklosett

Kjennemerket viser antall vannklosett som befinner seg inne i selve boligen. Klosett utenfor selve boligen eller som er felles for flere boliger, er ikke medregnet.

Tilgjengelighet for rullestolbruker***Kan komme inn i boligen ved egen hjelp***

Dersom en rullestolbruker skal kunne komme inn i boligen ved egen hjelp, kreves det blant annet at det ikke må være trapper som hindrer ferdsel inn i boligen, og at inngangsdøra er minst 80 cm bred.

Kan benytte alle viktige rom i boligen

Kjennemerket viser om en rullestolbruker ved egen hjelp kan benytte bad, wc, minst ett soverom, kjøkken og stue i boligen. Dette er vurdert uavhengig av om en rullestolbruker kan komme inn i boligen ved egen hjelp.

Systemer for oppvarming

Kjennemerket angir hva slags ovner eller systemer for oppvarming som finnes i boligen, uavhengig av om disse faktisk er i bruk. I statistikken er boliger også gruppert etter kombinasjoner av oppvarmingssystemer.

Energikilde for oppvarming

Kjennemerket angir hvilke energikilder som faktisk brukes til å varme opp boligen.

Sentralfyr og fjernvarmeanlegg

Kjennemerket viser om boligen har sentralfyr og/eller er knyttet til fjernvarmeanlegg.

Statistikk basert på disse kjennemerkene inngår ikke i ordinær publisering fra FoB2001, men data kan leveres som spesialoppdrag.

Kloakk

Det er skilt mellom boliger som er tilknyttet offentlig kloakk, boliger som har privat kloakkanlegg, og boliger som ikke er tilknyttet noen type kloakkanlegg. Blant boliger med privat kloakkanlegg er det igjen skilt mellom de som har privatanlegg kun for sin bolig, og de som har felles kloakkanlegg for flere boliger.

Garasje/carport/parkeringsplass

Kjennemerket viser om boligen har egen garasje/carport og/eller egen parkeringsplass. Dersom beboere leier garasje/carport/parkeringsplass som ikke tilhører boligen, er dette ikke regnet med.

Hage

Kjennemerket angir om beboerne i boligen har tilgang til egen hage eller felles hage med naboer.

Balkong/veranda/terrasse

Kjennemerket angir om boligen har balkong, veranda eller terrasse.

Oppussing/utbedring

Med omfattende utbedring eller oppussing menes større arbeider som er med på å heve boligens standard. For boliger som er pusset opp/utbedret er årstall for dette angitt. Hvis oppussing/utbedring har skjedd i flere omganger, er det den siste som er angitt.

Statistikk basert på dette kjennemerket inngår ikke i ordinær publisering fra FoB2001, men data kan leveres som spesialoppdrag.

3.6. Bygningskjennemerker

Bygningstype

Kjennemerket viser hvilken type bygning boligen ligger i. Det er skilt mellom følgende typer:

1. Frittstående enebolig eller våningshus tilknyttet gårdsdrift
2. Hus i kjede, rekkehus, terrassehus eller vertikaldelt tomannsbolig
3. Horisontaldelt tomannsbolig eller annet boligbygg med mindre enn tre etasjer
4. Blokk, leiegård eller liknende
5. Forretningsbygg, bygg for felleleshusholdning eller liknende

Småhus er en felles betegnelse som omfatter gruppene 2 og 3 ovenfor.

Kjennemerket er hentet fra GAB-registeret og er derfor ikke direkte sammenliknbart med tilsvarende kjennemerke fra FoB90 der opplysningene var innhentet fra spørreskjema, se også 6.6.

Byggeår

Byggeår er det året da bygningen var klar til innflytting. I bygninger med flere boliger hvor innflyttingen skjedde gradvis, regnes som byggeår det året da minst halvparten av boligene i bygningen var klar til innflytting. For hus som er ombygd, er det oppgitt opprinnelig byggeår.

Kjeller

Kjennemerket angir om bygningen har kjeller.

Underetasje

Kjennemerket angir om bygningen har underetasje.

Antall etasjer

Dette kjennemerket viser til hvor mange etasjer det totalt er i den bygningen boligen ligger, uavhengig av hvilke(n) etasje(r) boligen ligger i. Kjeller eller underetasje tas ikke med i beregningen av antall etasjer. Loft er bare regnet med dersom det er innredet til boligformål.

Heis

Dette kjennemerket angir om det er installert heis i bygningen. Som heis regnes personheis, ikke vareheis eller trappeheis installert i enebolig.

3.7. Geografiske kjennemerker

Standard for regioninndeling (REGIN) er et hierarkisk system som omfatter fem nivåer: landet (REGIN 1), landsdeler (REGIN 2), fylker (REGIN 3), økonomiske regioner (REGIN 4) og kommuner (REGIN 5). For mer informasjon, se *Standard for regionale inndelinger* (NOS C513).

Landsdel

Landsdelsinndelingen er et nivå mellom fylker og hele landet. Landsdelene består av et helt antall fylker. Norge er delt inn i sju landsdeler: Oslo og Akershus, Hedmark og Oppland, Sør-Østlandet, Agder og Rogaland, Vestlandet, Trøndelag og Nord-Norge (se *Standard for regionale inndelinger* (NOS C 513)). De tre førstnevnte landsdelene samlet benevnes Østlandet.

Fylke

Det er fylkesinndelingen per 1. januar 2002 som er brukt.

Økonomisk region

Inndelingen i økonomiske regioner er en regional inndeling på nivået mellom fylke og kommune. Inndelingen avløser SSBs inndelinger for handelsområder og prognoseregioner. Landet er delt inn i 89 økonomiske regioner. Navnet økonomiske regioner henger sammen med at kriteriene for å avgrense regionene er knyttet til økonomiske forhold (arbeidsmarked, varehandel). For mer informasjon, se Standard for økonomiske regioner (NOS C 616). Inndelingen som brukes i FoB2001 er revidert i henhold til kommune- og fylkesinndelingen per 1. januar 2002.

Kommune

Det er kommuneinndelingen per 1. januar 2002 som er brukt. Per 1. januar 2002 ble kommunene Våle og Ramnes i Vestfold slått sammen til Re kommune. Ølen kommune ble flyttet fra Hordaland fylke til Rogaland fylke.

Bydel

Bydeler utgjør geografiske områder i en bykommune. Administrative og politiske bydeler er geografiske områder som er tildelt en lokal forvaltning, en egen administrasjon og politiske utvalg. I norsk offisiell statistikk er benevnelsen bydel knyttet til de fire største bykommunene: Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger. Bydelene er bygd opp av hele grunnkretser, men ikke alltid av hele delområder. For mer informasjon, se Standard for regionale inndelinger (NOS C 513).

Delområde

Delområde er et mellomnivå mellom kommuner og grunnkretser. Et delområde er altså en samling av et helt antall grunnkretser, og en kommune består av et helt antall delområder. Det er i alt ca. 1 550 delområder. For mer informasjon, se Standard for regionale inndelinger (NOS C 513).

Grunnkrets

Formålet med å dele kommunene inn i grunnkretser er å lage små, stabile, geografiske enheter som er egnet for presentasjon av regionalstatistikk. Grunnkretsene er utformet slik at de skal være stabile over en rimelig tidsperiode, og de skal utgjøre et sammenhengende geografisk område. Avgrensningen er ikke knyttet til tettstedsavgrensningen. En grunnkrets kan derfor inneholde både tett og spredt bosetting. Det er heller ikke krav om at grunnkretsgrensene skal falle sammen med grensene for sokn, skole- eller valgkretser. Det finnes i alt ca. 13 700 grunnkretser. For mer informasjon, se Standard for regionale inndelinger (NOS C 513).

Tettsted

Et tettsted defineres som en hussamling hvor det bor minst 200 personer, og avstanden mellom husene normalt ikke overstiger 50 meter. Det er tillatt med skjønnsmessig avvik utover 50 meter mellom husene i områder som ikke skal eller kan bebygges. Dette kan for eksempel være parker, idrettsanlegg, industriområder eller naturlige hindringer som elver eller dyrkbare områder. Husklynger som naturlig hører med til tettstedet tas med inntil en avstand på 400 meter fra tettstedskjernen.

Tettsteder er geografiske områder som har en dynamisk avgrensning, og antallet tettsteder og deres grenser vil endre seg over tid avhengig av byggeaktivitet og befolkningsutvikling.

Tettstedsinndelingen er en helt annen type inndeling enn den administrative inndelingen i kommuner og grunnkretser. Tettstedsavgrensningen er helt uavhengig av grunnkretsinndelingen, og kan også gå på tvers av kommune- og fylkesgrensene. Det foretas automatisk avgrensning av tettstedene fra og med 1999. I FoB2001 brukes avgrensningen per 1. januar 2002. For mer informasjon, se Standard for regionale inndelinger (NOS C 513).

Bostedsstrøk

Kjennemerket gir en inndeling i tettbygde og spredtbygde strøk. Tettbygde strøk er områder som ligger innenfor et tettsted, spredtbygde strøk er alle områder utenfor tettsteder.

Koordinater

Adresser er stedfestet med koordinater. Koordinatsystemet er UTM sone 33, datum EUREF89. Ved hjelp av koordinatene kan data fra FoB2001 presenteres på områder som er uavhengige av de faste geografiske inndelingene, for eksempel på rutenett. Mulighetene for å gi data for små geografiske områder er begrenset av hensynet til personvern.

4. Oversikt over standarder

Her gis en oversikt over de standarder som er brukt i FoB2001 og hvor de er publisert.

Standard for næringsgruppering. NOS C 182

Regionale inndelinger. En oversikt over standarder i norsk offisiell statistikk. NOS C 513

Standard for økonomiske regioner. NOS C 616

Norsk standard for utdanningsgruppering. Revidert 2000. NOS C 617

Institusjonell sektorinndeling: Nasjonalregnskapsstatistikk 1992-1999. NOS C 613

Standard for gruppering av familier og husholdninger. NOS C 677

5. Kjennemerkeverdier

I dette kapitlet oppgis de verdiene de enkelte kjennemerkene kan ha. Disse er enten listet opp eller det gis en henvisning til hvor de kan finnes.

5.1. Personkjennemerker

5.1.1. Demografiske kjennemerker

Fødselsdato

Alder ved utgangen av året

Hele år

Alder ved tellingstidspunktet

Hele år

Kjønn

- Mann
- Kvinne

Sivilstand

- Ugift
- Gift
- Enke/enkemann
- Skilt
- Separert
- Registrert partner
- Separert partner
- Skilt partner
- Gjenlevende partner

Samlivsform

- Inngår i et par som gift
- Inngår i et par som registrert partner
- Inngår i et par som samboer
- Inngår ikke i et par

Antall fødte barn

5.1.2. Bostedskjennemerker

Bostedsadresse

For gateadresser:

- Kommunenummer
- Gatenavnkode
- Husnummer
- Bokstav

For matrikkeladresser:

- Kommunenummer
- Gårdsnummer

- Bruksnummer
- Festenummer

Bostedskommune

Standard kommunenummer, se Regionale inndelinger. En oversikt over standarder i norsk offisiell statistikk (NOS C 513) med tillegg Kommuneliste 1. juni 2002 (ssb.no, Regionale inndelinger).

Bosted ett år før tellingstidspunktet

- Person under 1 år (ikke født et år før tellingstidspunktet)
- Samme adresse som på tellingstidspunktet
- Har flyttet innenfor samme kommune
- Har flyttet fra annen kommune innenfor samme økonomiske region
- Har flyttet fra annen økonomisk region innenfor samme fylke
- Har flyttet fra annet fylke innenfor samme landsdel
- Har flyttet fra annen landsdel
- Har innvandret fra land i EU
- Har innvandret fra land utenfor EU

Folkemengde

Antall personer

5.1.3. Kjennemerker som gjelder innvandring

Innvandringskategori

- Førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn
- Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre
- Utenlandsadopterte
- Utenlandsfødte med en norskfødt forelder
- Norskfødte med en utenlandsfødt forelder
- Født i utlandet av norskfødte foreldre
- Uten innvandringsbakgrunn

Person med innvandrerbakgrunn

Ja/nei

Fødeland

Standard landkode, se Regionale inndelinger. En oversikt over standarder i norsk offisiell statistikk, NOS C 513 (kodeliste for land brukt i personstatistikken).

Landbakgrunn

Standard landkode, se Regionale inndelinger. En oversikt over standarder i norsk offisiell statistikk, NOS C 513 (kodeliste for land brukt i personstatistikken).

Ektefelles landbakgrunn

Se *Landbakgrunn*.

Statsborgerskap

Standard landkode, se Regionale inndelinger. En oversikt over standarder i norsk offisiell statistikk, NOS C 513 (kodeliste for land brukt i personstatistikken).

Dato for første opphold i Norge

Botid i Norge

Hele år

Innvandringsalder

Hele år

Innvandringsgrunn

- Flyktning
- Ikke flyktning

5.1.4. Utdanningskjennermerker – høyeste fullførte utdanning

Utdanningens art (NUS2000)

Se Norsk standard for utdanningsgruppering. Revidert 2000 (NOS C 617). Gruppering av nivå og fagfelt i FoB2001, se 8.2.

Utdanningens art (ISCED97)

Se Norsk standard for utdanningsgruppering. Revidert 2000 (NOS C 617).

Fullført praktisk-pedagogisk utdanning

Ja/nei

5.1.5. Utdanningskjennermerker – igangværende utdanning

Elev/student på tellingstidspunktet

- Elev i Norge
- Student i Norge
- Elev/student i utlandet

Utdanningens art – igangværende utdanning

Se Norsk standard for utdanningsgruppering. Revidert 2000 (NOS C 617). Gruppering av nivå og fagfelt, se kapittel 8.

Skoleslag

- Folkehøgskoler
- Videregående skoler¹⁰
 - Videregående skoler
 - Arbeidsmarkedskurs
 - Annen videregående opplæring
- Høgskoler
 - Statlige høgskoler
 - Militære høgskoler
 - Andre høgskoler
- Universiteter og vitenskapelige høgskoler

Heltid/deltid

- Heltid
- Deltid

¹⁰ Læringer er ikke inkludert

Skolekommune

Standard kommunenummer, se Regionale inndelinger. En oversikt over standarder i norsk offisiell statistikk (NOS C 513), med tillegg Kommuneliste 1. juni 2002. *Fylke* er angitt med fylkesnummer + 00 (eks. 0400 er Hedmark fylke).

5.1.6. Arbeidsmarkedskjennemerker for tellingsuka

Arbeidsstyrkestatus

- I arbeidsstyrken
 - Sysselsatt
 - Arbeidsledig
- Utenfor arbeidsstyrken

Yrkesstatus

- Lønnstaker
- Selvstendig næringsdrivende

Arbeidstid i uka

- 1-19 timer
- 20-29 timer
- 30 timer og mer

Næring

Se Standard for næringsgruppering fra 1994 (NACE), NOS C 182 og 8.1.

Sektor

- Statlig forvaltning
- Fylkeskommunal forvaltning
- Kommunal forvaltning
- Privat sektor og offentlige foretak

Antall sysselsatte i bedriften

Arbeidsstedets beliggenhet

Grunnkretsnummer og/eller koordinater

Arbeidsstedskommune

Standard kommunenummer se Regionale inndelinger. En oversikt over standarder i norsk offisiell statistikk. NOS C 513 med tillegg Kommuneliste 1. juni 2002. Koder for *Andre norske områder* (Svalbard, Jan Mayen og kontinentalsokkelen) brukes.

Pendling

Kombinasjon av *bostedskommune* og *arbeidsstedskommune*.

Aktivitetsstatus i tellingsuka

- I arbeidsstyrken
 - Sysselsatt
 - Arbeidsledig
- Utenfor arbeidsstyrken
 - Under utdanning
 - Pensjonist
 - Andre

Mors/fars sysselsetting (for barn 0-17 år)

- Ektepar med barn
 - Ingen voksen sysselsatt
 - En voksen sysselsatt
 - 30 timer eller mer i uka
 - Under 30 timer i uka
 - Begge voksne sysselsatt
 - Begge 30 timer eller mer i uka
 - En 30 timer eller mer i uka
 - Begge under 30 timer i uka
- Samboerpar med barn
 - Ingen voksen sysselsatt
 - En voksen sysselsatt
 - 30 timer eller mer i uka
 - Under 30 timer i uka
 - Begge voksne sysselsatt
 - Begge 30 timer eller mer i uka
 - En 30 timer eller mer i uka
 - Begge under 30 timer i uka
- Mor/far med barn
 - Ingen voksen sysselsatt
 - En voksen sysselsatt
 - 30 timer eller mer i uka
 - Under 30 timer i uka

5.1.7. Arbeidsmarkedskjennemerker for tellingsåret

Sysselsatt minst 100 timer i året

Ja/nei

Arbeidstid i året

- 100-499 timer
- 500-999 timer
- 1 000-1 299 timer
- 1 300 timer og over

Andre kjennemerker

Yrkesstatus, næring, sektor, antall sysselsatte i bedriften, arbeidsstedets beliggenhet og arbeidsstedskommune: Se tilsvarende kjennemerker under *Arbeidsmarkedskjennemerker for tellingsuka*.

5.1.8. Inntektskjennemerker

Yrkesinntekt

Kroner

Kapitalinntekt

Kroner

Overføringer

Kroner

Bruttoformue

Kroner

Toppskattegrunnlag

Kroner

5.1.9. Kjennemerker som gjelder personbiler og førerkort

Førerkort

Ja/nei

Antall personbiler som eies

Antall personbiler som disponeres

5.1.10. Familie- og husholdningskjennemerker for personer

Familiestatus

- Mann i ektepar/registrert partnerskap
- Kvinne i ektepar/registrert partnerskap
- Mann i samboerpar
- Kvinne i samboerpar
- Enslig far
- Enslig mor
- Barn under 25 år
- Barn 25 år og over

Husholdningsstatus

- Person bosatt i privathusholding
 - Person bosatt i husholdning med familiekjerne
 - Mann i ektepar/registrert partnerskap
 - Kvinne i ektepar/registrert partnerskap
 - Mann i samboerpar
 - Kvinne i samboerpar
 - Enslig far
 - Enslig mor
 - Barn under 25 år
 - Barn 25 år og over
 - Annen person i husholdning med familiekjerne (men ikke selv med i familiekjernen)
- Person bosatt i annen privathusholdning
 - Aleneboende
 - Bor sammen med andre
- Personer bosatt i andre husholdninger

Bor på hybel

Ja/nei

5.2. Kjennemerker for par og familier

Type par

- Gifte par med barn
- Gifte par uten barn
- Samboerpar med barn
- Samboerpar uten barn

I gruppene gifte par med/uten barn inngår også registrerte partnere med/uten barn.

Familietype

Aggregert inndeling:

- Enpersonfamilie
- Par uten barn
- Par med små barn (yngste barn 0-5 år)
- Par med store barn (yngste barn 6-17 år)
- Par med voksne barn (yngste barn 18 år og over)
- Mor/far med små barn (yngste barn 0-5 år)
- Mor/far med store barn (yngste barn 6-17 år)
- Mor/far med voksne barn (yngste barn 18 år og over)
- Andre familier

Detaljert inndeling, se 8.3.

Antall personer i familien

Antall barn i familien

Alder på yngste barn i familien

Hele år

Antall sysselsatte personer i familien

Parets sysselsetting

- Ingen sysselsatt
- En sysselsatt
 - Mann
 - Kvinne
- Begge sysselsatt

5.3. Husholdningskjennemerker

Antall familier i husholdningen

Antall familiekjerner i husholdningen

Husholdingstype

Aggregert inndeling:

- Enfamiliehusholdninger
 - Aleneboende
 - Par uten hjemmeboende barn
 - Par med små barn (yngste barn 0-5 år)

- Par med store barn (yngste barn 6-17 år)
- Mor/far med små barn (yngste barn 0-5 år)
- Mor/far med store barn (yngste barn 6-17 år)
- Enfamiliehusholdninger med voksne barn (yngste barn 18 år og over).
- Flerfamiliehusholdninger
 - Med barn 0-17 år
 - Uten barn 0-17 år

Detaljert inndeling og inndeling brukt ved internasjonal rapportering, se 8.4 og 8.5.

Antall personer i husholdningen

Antall barn i husholdningen

Alder på yngste barn i husholdningen

Hele år

Alder på eldste person i husholdningen

Hele år

Antall sysselsatte personer i husholdningen

- Med arbeidstid 1-19 timer i uka
- Med arbeidstid 20-29 timer i uka
- Med arbeidstid 30 timer eller mer i uka

Inntekt etter skatt

Kroner

Antall personer i husholdningen med førerkort

Antall personbiler som eies av husholdningen

Antall personbiler som disponeres av husholdningen

Eie-/leieforhold til boligen

- Eier boligen
 - Selveier alene eller gjennom sameie
 - Eiere gjennom borettslag eller aksjeselskap
- Leier boligen
 - Av privatperson
 - Av boligselskap
 - Av kommunen
 - Som tjenestebolig
 - På andre vilkår

5.4. Boligkjennemerker

Antall bosatte i boligen

Bruksareal

- Under 30 kvadratmeter
- 30-39 kvadratmeter
- 40-49 kvadratmeter
- 50-59 kvadratmeter
- 60-79 kvadratmeter
- 80-99 kvadratmeter
- 100-119 kvadratmeter
- 120-139 kvadratmeter
- 140-159 kvadratmeter
- 160-199 kvadratmeter
- 200-249 kvadratmeter
- 250-299 kvadratmeter
- 300-349 kvadratmeter
- 350 kvadratmeter eller større

Antall rom i boligen

Kjøkken

- Kjøkken
- Ikke kjøkken
 - Tilgang til felleskjøkken
 - Ikke tilgang til felleskjøkken

Antall baderom

Antall vannklosett

Tilgjengelighet for rullestolbruker

Kan komme inn i boligen ved egen hjelp

Ja/nei

Kan benytte alle viktige rom i boligen

Ja/nei

Systemer for oppvarming

Det er oppgitt om boligen har en eller flere av følgende systemer:

- Panelovner, varmekabler, andre elektriske ovner
- Radiatorer eller vannbåren varme i gulv
- Åpen peis
- Lukket peis eller andre ovner for ved, kull eller annen type fast brensel
- Kamin eller andre ovner for parafin, olje eller annen type flytende brensel
- Varmepumpe
- Andre systemer

Energikilde for oppvarming

Det er oppgitt om boligen nytter en eller flere av følgende energikilder:

- Elektrisitet
- Ved, flis, kull eller annen type fast brensel
- Parafin, olje eller annen type flytende brensel
- Gass
- Solenergi
- Andre energikilder

Sentralfyr

Ja/nei

Fjernvarme

Ja/nei

Kloakk

- Offentlig kloakknnett
- Privat kloakknnett kun for denne boligen
- Privat kloakknnett for flere boliger
- Ikke tilknyttet noen type kloakknnett

Garasje/carport/parkeringsplass

- Garasje/carport
- Ikke garasje/carport
 - Egen parkeringsplass
 - Ikke egen parkeringsplass

Hage

- Egen hage
- Felles hage med naboer
- Ingen hage

Balkong/veranda/terrasse

Ja/nei

Oppussing/utbedring

- Nei
- Ja
 - 1970 eller tidligere
 - 1971-1980
 - 1981 eller seinere

5.5. Bygningskjennemerker

Bygningstype

- Frittstående enebolig eller våningshus tilknyttet gårdsdrift
- Hus i kjede, rekkehus, terrassehus eller vertikaldelt tomannsbolig
- Horisontaldelt tomannsbolig eller annet boligbygg med mindre enn tre etasjer
- Blokk, leiegård eller liknende
- Forretningsbygg, bygg for felleleshusholdning eller liknende

Byggeår

- 1900 eller tidligere
- 1901-1920
- 1921-1940
- 1941-1945
- 1946-1960
- 1961-1970
- 1971-1980
- 1981-1990
- 1991 eller senere

Kjeller

Ja/nei

Underetasje

Ja/nei

Antall etasjer***Heis***

Ja/nei

5.6. Geografiske kjennemerker***Landsdel***

- Oslo og Akershus
- Hedmark og Oppland
- Sør-Østlandet
- Agder og Rogaland
- Vestlandet
- Trøndelag
- Nord-Norge

Fylke

Se ssb.no, Regionale inndelinger.

Økonomisk region

Se ssb.no, Standard for økonomiske regioner.

Kommune

Se ssb.no, Regionale inndelinger.

Bydel

Se ssb.no, Regionale inndelinger.

Delområde

Se kommunehefter fra FoB2001.

Grunnkrets

Se ssb.no, Regionale inndelinger.

Tettsted

Se ssb.no, Befolkningsstatistikk. Befolkning og areal i tettsteder, 1. januar 2002.

Bostedsstrøk

- Tettbygd
- Spredtbygd

Koordinater

6. Sammenliknbarhet med tidligere tellinger og annen statistikk

Folketellingene representerer et unikt datagrunnlag når det gjelder muligheten til å følge utviklingen over lang tid. Hensynet til sammenliknbarhet over tid var derfor viktig når innholdet i FoB2001 skulle fastlegges, men også sammenliknbarhet med løpende (årlige) sektorstatistikker (se kapittel 1). Nedenfor følger en sektorvis gjennomgang av sammenliknbarhet med tidligere tellinger og med annen statistikk. Når det gjelder tidligere tellinger er det som oftest bare sammenliknet direkte med FoB90.

6.1. Kjennemerker som gjelder demografi, bosted og innvandring

Sammenliknbarhet med annen statistikk

Det er fullt samsvar mellom FoB2001 og den løpende befolknings- og innvandringsstatistikken for alle data som inngår i FoB2001. Men i FoB2001 finnes i tillegg en del opplysninger som bare kan lages i forbindelse med tellingen. I første rekke gjelder det familie- og husholdningskjennemerker basert på data fra bolig tellingen (se 6.5).

Sammenliknbarhet med tidligere tellinger

De viktigste endringene siden 1990 er:

- Med bakgrunn i lov om registrert partnerskap gjeldende fra 1. august 1993, ble begrepet *ekteskapelig status* erstattet med *sivilstand* som i tillegg omfatter fire nye verdier (gjelder registrerte partnere).
- I 1990 kunne asylsøkere som ennå ikke hadde fått oppholdstillatelse bli bostedsregistrert. Det kan de ikke i 2001.
- Tallet på utenlandsfødte er revidert betydelig etter at nye datakilder ble tatt i bruk i 1995. Det er imidlertid laget nye data for FoB60, -70 og -80, og for 1. januar 1986 og seinere åreganger, der fødeland er oppdatert.
- Det er samlet inn opplysninger om faktisk bosted for studenter og bosatte på alders- og sykehjem i FoB2001, noe som ikke var tilfelle i FoB90.

6.2. Utdanningskjennemerker

Sammenliknbarhet med annen statistikk

Det er fullt samsvar mellom FoB2001 og den løpende utdanningsstatistikken for alle data som inngår i FoB2001 med ett unntak: I FoB2001 er lærlinger ikke medregnet som skoleelever.

Sammenliknbarhet med tidligere tellinger

Fra og med 1987 er all utdanningsstatistikk i SSB basert på seks-sifrede utdanningskoder. Det er laget ekstra utgaver av BHU for tidligere årganger for å sikre sammenliknbarhet over tid. Stort sett vil endringene fra FoB90 til FoB2001 bestå i at nye kjennemerker har kommet til. Der det ellers er reelle endringer, finnes det metoder for å ta hensyn til disse.

Utdanning er i FoB2001 kodet ut fra siste utgave av Norsk standard for utdanningsgruppering (NUS2000). I FoB90 ble forrige utgave av standarden nyttet (NUS89).

6.3. Arbeidsmarkedskjennemerker

Sammenliknbarhet med annen statistikk

Siden arbeidsmarkedsdelen i FoB2001 er fullt ut registerbasert, vil det være godt samsvar med den registerbaserte arbeidsmarkedsstatistikken. Denne omfatter riktignok bare kjennemerker som gjelder kort referanseperiode (uke). Det finnes ikke løpende arbeidsmarkedsstatistikk med lang referanseperiode (år). Tallet for sysselsatte i alt i registerstatistikken er det samme som i arbeidskraftsundersøkelsen. Det samme gjelder fordelingen på yrkesstatus. Brutt ned på andre kjennetegn som kjønn, alder, næring, arbeidssted og arbeidstid, vil det imidlertid være forskjeller grunnet ulike datakilder og metoder som er brukt (se også Notater 2004/4).

Sammenliknbarhet med tidligere tellinger

Arbeidsmarkedsdata i FoB90 ble samlet inn ved hjelp av spørreskjema, mens det i FoB2001 nyttes registerdata. Selv om de definisjonene som er lagt til grunn er de samme, kan denne endringen i datainnsamlingsmetode likevel føre til en del endringer i statistikken. Noen spesielle forhold er omtalt nedenfor.

Sysselsatte

I FoB90 var det bare personer som oppga å være sysselsatte i tellingsåret som fikk spørsmål om sysselsetting i tellingsuka. Kjennemerker som yrke og næring med videre ble da knyttet til det arbeidsforholdet som var det viktigste i året. I FoB2001 er sysselsetting i uka bestemt uavhengig av om personen har vært sysselsatt minst 100 timer i året.

I FoB90 ble betegnelsen *yrkesaktive* brukt om det som i FoB2001 kalles *sysselsatte*.

Arbeidstid i uka

For sysselsatte ifølge Arbeidstakerregisteret finnes en inndeling i tre timeintervaller for avtalt arbeidstid i uka. For andre grupper sysselsatte er arbeidstid beregnet for de samme intervallene ut fra lønn eller inntekt og varighet av arbeidsforhold (når dette finnes). I FoB90 ble det spurt om vanlig/avtalt arbeidstid i uka fordelt på seks timeintervaller. Ifølge rettledningen skulle en oppgi avtalt arbeidstid dersom avtale fantes. Samsvaret mellom FoB90 og FoB2001 for kjennemerket *avtalt/vanlig arbeidstid i uka* er dermed godt. I FoB90 ble det i tillegg spurt om *utførte timer i uka*. Dette kjennemerket inngår ikke i FoB2001.

Arbeidstid i året

I FoB80 ble det spurt om utførte arbeidstimer i året fordelt på fire intervaller. I FoB90 ble det spurt om antall måneder i heltid og deltid. Som grense for heltid ble regnet 30 timer per uke. Ut fra dette ble det i tillegg laget en rutine som beregnet to intervaller for arbeidstid i året (under 1 000 timer og 1 000 timer eller mer), for å lette sammenlikningen med tidligere tellinger. I FoB2001 er arbeidstid beregnet for timeintervaller som i FoB80. Fordi arbeidsforhold utenom Arbeidstakerregisteret har dårlige dateringer, er det i FoB2001 ikke mulig å beregne varighet av heltid og deltid i løpet av året. Da metodene som er brukt i tellingene i 1980, 1990 og 2001 er nokså forskjellige, kan sammenlikninger over tid være noe problematisk.

Næring

Næring er i FoB2001 kodet ut fra siste utgave av Standard for næringsgruppering (SN94) også kalt NACE (basert på FNs standard ISIC, Rev. 3). I FoB90 ble forrige utgave av standarden benyttet (basert på FNs standard ISIC, Rev. 2).

Yrke

Til FoB2001 ble det forsøkt å framskaffe *yrke* ved bruk av registerdata. Datagrunnlaget for årgang 2001 ble ikke tilfredsstillende, og kjennemerket inngår derfor ikke i FoB2001. Det forventes imidlertid at den registerbaserte arbeidsmarkedsstatistikken for årgang 2003 vil omfatte opplysninger om yrke.

Arbeidsstedets beliggenhet

I FoB90 ble det spurt om oppmøtested på arbeid. Et svaralternativ var *ikke fast oppmøtested*, og i tillegg var oppmøtested uoppgitt for relativt mange. Dette førte til at om lag 16 prosent av de sysselsatte i tellingsuka manglet opplysninger om oppmøtested. I FoB2001 har i prinsippet alle sysselsatte fått opplysninger om arbeidsstedets beliggenhet, men dette er bedriftens beliggenhet, noe som ikke nødvendigvis er det samme som den enkelte persons oppmøteplass.

Arbeidsreiser

I FoB90 finnes i tillegg til opplysninger om pendling, tre kjennemerker som gjelder arbeidsreiser: *reisetid på arbeid*, *reisefrekvens i uka* (antall reiser til arbeidsstedet) og *reisemåte* (transportmiddel). Disse kjennemerkene er det ikke mulig å få registeropplysninger for, og de er derfor ikke med i FoB2001.

6.4. Inntektskjennemerker

Sammenliknbarhet med annen statistikk

Det er fullt samsvar mellom alle inntektskjennemerkene i FoB2001 og inntekts- og formuesstatistikken (IF). Det gjelder generelt at disse kjennemerkene vil være tilgjengelige på et mer disaggregert nivå i sektorstatistikken enn i FoB2001. Forskjellen mellom FoB2001 og IF ligger i husholdningssammensetningen (se *Husholdninger* under 6.5). Siden FoB2001 har relativt sett flere store husholdninger enn IF, ligger gjennomsnittlig inntekt for alle husholdninger noe høyere i FoB2001 enn i IF.

Sammenliknbarhet med tidligere tellinger

Over en tiårsperiode vil det alltid forekomme endringer i registre som resultat av administrative bestemmelser. Selv om inntektsbegrepene forblir uendret, kan innholdet variere fra det ene året til det neste. Når det gjelder skattepliktige inntekter, førte skattereformen i 1992 dels med seg nye begreper, og dels endret innhold i eksisterende begreper. Sektorstatistikkene vil kunne tallfeste hvilke utslag slike endringer gir fra år til år, men ved sammenlikning mellom folketellinger må slike endringer betraktes som et forhold som påvirker sammenliknbarheten generelt.

FoB90 hadde med kjennemerket *arbeidsinntekt* (en annen betegnelse er *pensjonsgivende inntekt*). Arbeidsinntekt omfatter lønnsinntekt og næringsinntekt. Datagrunnlaget for pensjonsgivende inntekt er Likningsregisteret. I FoB2001 er datagrunnlaget for lønns- og næringsinntekt Selvangivelsesregisteret, og kjennemerket *yrkesinntekt* erstatter *arbeidsinntekt*. For lønnsinntekt får dette som konsekvens at også lønn som ikke er pensjonsgivende, blir registrert. Når det gjelder *næringsinntekt*, vil *pensjonsgivende næringsinntekt* bli erstattet med *netto næringsinntekt*. Netto næringsinntekt gir et bedre bilde av det skattemessige resultatet av næringsvirksomheten enn pensjonsgivende næringsinntekt. Uansett valg av datagrunnlag, vil det oppstå et brudd med situasjonen før skattereformen når det gjelder næringsinntekt.

I FoB90 inngikk *disponibel inntekt*, men det var avvik mellom folketellingens og sektorstatistikkens *disponibel inntekt*. Hovedforskjellen var at kapitalinntekter inngikk i sektorstatistikkens, men ikke i folketellingens begrep. I 1997 reviderte SSB inntektsbegrepet *disponibel inntekt*. Det ble vedtatt at *inntekt etter skatt* skulle erstatte det tidligere *disponibel inntekt* fra og med inntektsåret 1996. I FoB2001 nyttes også *inntekt etter skatt*.

I tillegg til de to nevnte inntektskjennemerkene vil FoB2001 ha med tre kjennemerker som er nye i folketellingssammenheng. Det er *kapitalinntekt*, *bruttoformue* og *overføringer* (skattepliktige og skattefrie).

6.5. Kjennemerker for par, familier og husholdninger

Sammenliknbarhet med annen statistikk

Familier

Den løpende familiestatistikken er basert på registerdata og gir derfor ingen mulighet for å identifisere samboere uten felles barn. Disse regnes dermed som hver sin familie og grupperes under *Annen familietype*. I FoB2001 identifiseres samboere uten felles barn ved hjelp av data fra boligskjemaet. Samboere regnes derfor som en familie så sant de er registrert bosatt i samme bolig.

Husholdninger

Den årlige husholdningsstatistikken publiseres som en del av inntekts- og formuesundersøkelsen for husholdninger (IF) og er basert på intervju av et utvalg av befolkningen. Her nyttes husholdning etter faktisk bostedsadresse og ikke etter formel adresse som i FoB2001. Den viktigste forskjellen er at ugifte, borteboende studenter i IF regnes som bosatte på studiestedet, mens de i FoB2001 regnes som bosatte i foreldrenes husholdning. Dette fører til at andelen husholdninger med voksne barn blir høyere i FoB2001 enn i IF, mens andelen i husholdningstypene *aleneboende* og *par uten hjemmeboende barn* blir lavere. En annen forskjell er at FoB2001 bruker bohusholdning og ikke kosthusholdning som i IF.

Sammenliknbarhet med tidligere tellinger

Familier og husholdninger

I forhold til FoB90 er det særlig definisjonen av familie som er endret. I FoB90 ble samboere regnet å tilhøre hver sin familie, også samboere med felles barn. Dette betyr at antall familier i FoB90 blir høyere enn om metoden i FoB2001 var blitt brukt.

Dette påvirker også grupperingen av husholdninger, da særlig inndelingen i enfamilie- og flerfamiliehusholdninger. SSBs Standard for gruppering av husholdninger og familier er fra 2001. Grupperingen av familier og husholdninger i FoB90 avviker noe fra denne.

Antall personbiler som husholdningen disponerer

Dette kjennemerke ble i FoB90 samlet inn ved hjelp av spørreskjema. I FoB2001 er kjennemerket basert på Kjøretøyregisteret og LTO-registeret. Med de datakilder som nyttes i FoB2001 vil vi fange opp de fleste, men ikke alle husholdninger som disponerer personbil. Dette henger sammen med at en del husholdninger disponerer biler som er eid av (registrert på) personer som tilhører andre husholdninger eller er leaset. Det er også grunn til å regne med at en del personer har anledning til å bruke arbeidsgivers bil i et slikt omfang at de på et spørreskjema ville svare at de disponerer bil, men uten at dette faller inn under regler om fordelsbeskatning.

Dette fører til at tall fra FoB2001 ikke er direkte sammenliknbare med tall fra FoB90. De publiserte tallene viser en nedgang i andelen husholdninger som disponerer bil fra 1990 til 2001, noe som neppe er reelt. Forbruksundersøkelsene viser en moderat økning i andel husholdninger som har bil for denne perioden.

6.6. Kjennemerker for boliger og boforhold

Sammenliknbarhet med annen statistikk

Boligtellingen har skjæringspunkter med flere sektorstatistikker. De viktigste er byggearealstatistikk, prisindeks for bruktboliger og levekårsundersøkelsene. I GAB-registeret nyttes *bruksareal* som størrelsesmål for boliger. Siden boligtellingen skal brukes til å oppgradere GAB-registeret med informasjon om bruksareal for boliger i flerbolighus, og siden framtidige boligtellinger skal basere seg

på GAB-registeret, har SSB i 2001 valgt å spørre etter bruksareal i boligtellinger. Dette gir et avvik i forhold til levekårsundersøkelsene som bruker boligareal. Sammenliknbarheten med byggearealstatistikken og andre statistikker som baserer seg på arealinformasjon fra GAB-registeret samt framtidige boligtellinger, blir god.

Sammenliknbarhet med tidligere tellinger

I FoB90 (og tidligere tellinger) ble *boligareal* brukt som mål på boligens størrelse. Boligareal ble på skjemaet spesifisert som arealet for alle rom til boligformål. I FoB2001 blir bruksareal nytt. *Bruksareal* ble på skjema spesifisert som arealet for alle typer rom, også oppbevaringsrom, innenfor husets eller leilighetens vegger. Forskjellen mellom boligareal i FoB90 og bruksareal i FoB2001 er at bodere, oppbevaringsrom, vaskerom, fyrrom og liknende ikke ble tatt med i FoB90. Begrepet som nyttes i 2001 gir altså for de fleste typer boliger et større areal enn det som ble nytt i FoB90.

Bygningstype (tidligere hustype) er i FoB2001 hentet fra GAB-registeret. Dersom bygningstype i GAB-registeret er uoppgitt, er opplysninger om bygningstype hentet fra boligskjemaet. Overgangen til å bruke GAB-registeret som hovedkilde kompliserer sammenlikningen med tidligere tellinger fordi observerte endringer kan skyldes overgangen til ny datakilde og ikke reelle endringer over tid. På landsnivå viser tallene en relativt stor økning i antall boliger i gruppen *Forretningsbygg med videre og bygg for felleshusholdninger* fra FoB90 til FoB2001 (ca. 60 000 boliger). Deler av dette skyldes at denne gruppen i 2001 også omfatter om lag 15 000 hybler som har uoppgitt bygningstype i GAB-registeret. Det er sannsynlig at i hvert fall deler av den resterende økningen skyldes overgangen til ny datakilde.

I FoB2001 skilles det ikke mellom stort og lite kjøkken (over/under 6 m²) slik som det har blitt gjort i alle tellinger tilbake til FoB60. I FoB2001 ble de som ikke har kjøkken spurt om de har tilgang til felleskjøkken. Sist det ble spurt etter dette var i FoB70.

Boligtellingene i 1980 og 1990 ga bare tall for boliger der personer var registrert bosatt ifølge Folkeregisteret. I FoB2001 har vi også opplysninger om boligen til ugifte studenter, som i forbindelse med studiene bor i en annen bolig enn der de er folkeregistrert.

6.7. Regionale inndelinger og kjennemerker

De regionale inndelingene og kjennemerkene er de samme som brukes i sektorstatistikkene. FoB2001 publiserer imidlertid flere typer data på detaljert nivå enn sektorstatistikkene.

De regionale inndelingene og kjennemerkene samsvarer med FoB90. I FoB2001 er det noen utvidelser i forhold til tidligere, idet *arbeidsstedet* er registrert med adresse (numerisk adresse). Dette åpner for mer detaljert angivelse av arbeidsstedets beliggenhet. I tidligere tellinger ble arbeidssted kun stedfestet til kommune. Riktignok ble det i FoB90 registrert gateadresse, men ikke på en standardisert form.

7. Produkter og tjenester

Statistikken fra FoB2001 publiseres hovedsakelig elektronisk, på SSBs hjemmeside ssb.no. Det publiseres likevel noe på papir, både kommune-, bydels- og fylkeshefter, oppsummeringer av elektroniske publiseringer og en publikasjon med hovedresultater. Mesteparten av statistikken gjøres tilgjengelig som tall for landet, fylkene, kommunene og bydeler (de fire største byene). Den mest etterspurte statistikken publiseres i tillegg på grunnkrets nivå.

Dagens statistikk

Hver frigivning av statistikk fra FoB2001 markeres ved en presentasjon i "Dagens statistikk" på Internett (ssb.no). En slik publisering består av en artikkel og et sett med tabeller. Tabellsettet gir hovedtall for landet og noen enkle kommunetabeller. Tabellene er lagt ut i html-format og kan lagres i Excel på brukerens pc.

Statistikkbanken

Når ny statistikk blir frigitt, legges denne også ut på Internett i Statistikkbanken. Statistikkbanken er et system med programvare og tilgang til en database, som gir brukeren mulighet til å komponere og ta ut sine egne tabeller. Disse tabellene kan lagres på egen pc i en rekke formater for videre bearbeiding.

Tabellene kan blant annet lagres som PC-Axis-filer. PC-Axis er en programvare som kan lastes ned gratis fra SSBs internettsider. Med denne programvaren kan brukeren bearbeide statistikken videre på en svært fleksibel måte. Statistikken kan også presenteres i form av kart, ved hjelp av programvaren PX-Map, eller lagres i ønsket format.

Statistikkbanken gir muligheter til å lage både enkle og mer komplekse tabeller, men er primært ment som et verktøy til brukere med behov for noe mer enn de enkleste tabellene. Systemet er i utgangspunktet svært fleksibelt med hensyn til de tabeller som kan lages. Men det er også nødvendig å ta hensyn til personvernet, og det må derfor ikke være mulig å ta ut informasjon som kan føres tilbake til enkeltindivider.

Kommune-, bydels- og fylkeshefter

Da alle hovedresultater fra FoB2001 publiseres fortløpende på Internett, har kommuneheftene en annen rolle i denne tellingen enn i de foregående tellingene, da kommuneheftene var den første og viktigste publiseringen. Fullstendighet prioriteres derfor framfor aktualitet. Heftene kan hentes ut fra Internett som pdf-filer, eller bestilles fra SSB. Bydelshefter publiseres for Oslo, Stavanger, Bergen og Trondheim.

Statistikk på cd

Tabellene fra samtlige kommune-, bydels- og fylkeshefter legges på en cd, sammen med programvarene for Statistikkbanken, PC-Axis og PX-Map, samt PC-Axis-filer med data. Brukeren kan dessuten laste ned data fra Statistikkbanken og bearbeide disse med programvaren fra denne cd-en.

Publikasjon med hovedresultater

Publikasjonen kommer i serien Norges offisielle statistikk og gir informasjon om statistikken og noen hovedresultater, hovedsakelig for hele landet samlet.

Spesialoppdrag

Noen brukere vil ha behov for data og statistikk fra FoB2001 ut over det som gis gjennom ordinær publisering. Innenfor de lover og regler som gjelder for utlevering av data, kan SSB i slike tilfeller levere data som spesialoppdrag. Kostnadene må dekkes av brukerne. For spørsmål og bestilling, ta kontakt med Seksjon for befolkningsstatistikk, Oppdragsgruppa, oppdragbefolkning@ssb.no.

8. Klassifiseringer

8.1. Næring

Alle klassifiseringer er basert på Standard for næringsgruppering.

Hovedgrupperinger med to nivåer

01-05	<i>Jordbruk, skogbruk og fiske</i>
01-02	Jordbruk og skogbruk
05	Fiske, fangst og fiskeoppdrett
11	<i>Olje- og gassutvinning</i>
10, 12-37	<i>Industri og bergverksdrift</i>
10, 12-14	Bergverksdrift
15-16	Mat og nytelsesmidler
17-19	Tekstil, klær og sko
20	Trevarer
21	Treforedling
22	Forlag og grafisk industri
23-25	Oljeraffinering, kjemisk, gummi og plast
26	Mineralprodukter
27-28	Metaller og metallvarer
29	Maskiner o.l.
30-33	Elektro og optikk
34-35	Transportmidler
36-37	Møbler og annen industri
40-41	<i>Kraft- og vannforsyning</i>
45	<i>Bygge- og anleggsvirksomhet</i>
50-55	<i>Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet</i>
50	Motorkjøretøytjenester
51	Agentur- og engroshandel
52	Detaljhandel og reparasjon av varer
55	Hotell- og restaurantvirksomhet
60-64	<i>Transport og kommunikasjon</i>
60	Landtransport og rørtransport
61	Sjøtransport
62	Lufttransport
63	Tjenester tilknyttet transport
64	Post og telekommunikasjoner
65-67	<i>Finansiell tjenesteyting og forsikring</i>
70-74	<i>Forretningsmessig tjenesteyting og eiendomsdrift</i>
70	Eiendomsdrift
71	Utleievirksomhet
72	Databehandlingsvirksomhet
73	Forskning og utviklingsarbeid
74	Annen forretningsmessig tjenesteyting
75-99	<i>Offentlig forvaltning og annen tjenesteyting</i>
75	Offentlig administrasjon og forsvar, sosialforsikring
80	Undervisning
85	Helse- og sosialtjenester
91	Interesseorganisasjoner
92	Kulturell tjenesteyting og sport
90, 93 ,95 ,99	Annen tjenesteyting

Aggregert gruppering

Her nyttes nivå 1 i hovedgrupperingen som utgangspunkt, men med en oppdeling av gruppen 75-99 *Offentlig forvaltning og annen tjenesteyting*. Dette gir følgende gruppering:

01-05	Jordbruk, skogbruk og fiske
11	Olje- og gassutvinning
10, 12-37	Industri og bergverksdrift
40-41	Kraft- og vannforsyning
45	Bygge- og anleggsvirksomhet
50-55	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet
60-64	Transport og kommunikasjon
65-67	Finansiell tjenesteyting og forsikring
70-74	Forretningsmessig tjenesteyting og eiendomsdrift
75	Offentlig administrasjon og forsvar, sosialforsikring
80	Undervisning
90-99	Andre sosiale og personlige tjenester

Gruppering i tre hovedkategorier

01-05	Primærnæringer
10-45	Sekundærnæringer
50-99	Tjenestenæringer

8.2. Utdanningsnivå og fagfelt

Norsk standard for utdanningsgruppering.

Nivå

0	Ingen utdanning og førskoleutdanning
1	Barneskoleutdanning
2	Ungdomsskoleutdanning
3	Videregående, grunnutdanning
4	Videregående, avsluttende utdanning
5	Påbygging til videregående utdanning
6	Universitets- og høyskoleutdanning, kort
7	Universitets- og høyskoleutdanning, lang
8	Forskerutdanning
9	Uoppgitt

Firedeling av nivå

Grunnskolenivå	1-2
Videregående-skole-nivå	3-5
Universitets- og høyskoleutdanning, kort	6
Universitets- og høyskoleutdanning, lang	7-8

I tillegg kommer *Uoppgitt eller ingen fullført utdanning* (0 og 9).

Grunnskolenivå grupperes slik:

7-årig folkeskole
Ungdomsskole
Annet

Øvrige nivåer grupperes etter fagfelt.

Fagfelt

0	Allmenne fag
1	Humanistiske og estetiske fag
2	Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk
3	Samfunnsfag og juridiske fag
4	Økonomiske og administrative fag
5	Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag
6	Helse-, sosial- og idrettsfag
7	Primærnæringsfag
8	Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag
9	Uoppgitt fagfelt

8.3. Familietype

Detaljert inndeling ifølge Standard for gruppering av familier og husholdninger (NOS C 677):

1. Enpersonfamilie, person under 30 år
2. Enpersonfamilie, person 30-44 år
3. Enpersonfamilie, person 45-66 år
4. Enpersonfamilie, person 67 år og over
5. Ektepar uten barn, eldste person under 30 år
6. Ektepar uten barn, eldste person 30-44 år
7. Ektepar uten barn, eldste person 45-66 år
8. Ektepar uten barn, eldste person 67 år og over
9. Ektepar med små barn (yngste barn 0-5 år)
10. Ektepar med store barn (yngste barn 6-17 år)
11. Ektepar med voksne barn (yngste barn 18 år og over)
12. Samboerpar uten barn, eldste person under 30 år
13. Samboerpar uten barn, eldste person 30-44 år
14. Samboerpar uten barn, eldste person 45-66 år
15. Samboerpar uten barn, eldste person 67 år og over
16. Samboerpar med små barn (yngste barn 0-5 år)
17. Samboerpar med store barn (yngste barn 6-17 år)
18. Samboerpar med voksne barn (yngste barn 18 år og over)
19. Mor med små barn (yngste barn 0-5 år)
20. Mor med store barn (yngste barn 6-17 år)
21. Mor med voksne barn (yngste barn 18 år og over)
22. Far med små barn (yngste barn 0-5 år)
23. Far med store barn (yngste barn 6-17 år)
24. Far med voksne barn (yngste barn 18 år og over)
25. Andre familier

I tabeller brukes ofte aggregert inndeling, se 5.2

8.4. Husholdningstype

Detaljert inndeling ifølge Standard for gruppering av familier og husholdninger (NOS C 677):

Enfamiliehusholdninger

1. Aleneboende under 30 år
2. Aleneboende 30-44 år
3. Aleneboende 45-66 år
4. Aleneboende 67 år og over
5. Par uten barn, eldste person under 30 år
6. Par uten barn, eldste person 30-44 år
7. Par uten barn, eldste person 45-66 år
8. Par uten barn, eldste person 67 år og over
9. Gifte par med små barn (yngste barn 0-5 år)
10. Gifte par med store barn (yngste barn 6-17 år)
11. Gifte par med voksne barn (yngste barn 18 år og over)
12. Samboerpar med små barn (yngste barn 0-5 år)
13. Samboerpar med store barn (yngste barn 6-17 år)
14. Samboerpar med voksne barn (yngste barn 18 år og over)
15. Mor med små barn (yngste barn 0-5 år)
16. Mor med store barn (yngste barn 6-17 år)
17. Mor med voksne barn (yngste barn 18 år og over)
18. Far med små barn (yngste barn 0-5 år)
19. Far med store barn (yngste barn 6-17 år)
20. Far med voksne barn (yngste barn 18 år og over)

Flerfamiliehusholdninger

21. Husholdninger med to eller flere enpersonfamilier
22. Andre husholdninger uten barn 0-17 år
23. Husholdninger med barn 0-17år

I tabeller brukes ofte aggregert inndeling, se 5.3. I tillegg brukes også følgende inndeling:

- Enpersonhusholdninger (type 1-4)
- Flerpersonhusholdninger uten barn 0-17 år (type 5-8, 21 og 22)
- Flerpersonhusholdninger med barn 0-17 år (type 9-20 og 23)

Denne grupperingen kombineres også med *Antall personer i husholdningen* og *Antall barn i husholdningen* (0-17 år) til følgende gruppering:

- Enpersonhusholdninger
- Flerpersonhusholdninger med to personer uten barn
- Flerpersonhusholdninger med tre eller flere personer uten barn
- Flerpersonhusholdninger med ett barn
- Flerpersonhusholdninger med to barn
- Flerpersonhusholdninger med tre eller flere barn

8.5. Husholdningstype ved internasjonal rapportering

Inndeling basert på FN og EU sine internasjonale anbefalinger:

- Husholdning uten familiekjerne
 - Aleneboende
 - Mann
 - Kvinne
 - Flerpersonhusholdning
- Husholdning med én familiekjerne
 - Par uten barn
 - Gifte/registrerte partnere
 - Samboere
 - Par med barn
 - Gifte/registrerte partnere
 - Samboere
 - Mor/far med barn
 - Mor med barn
 - Far med barn
- Husholdning med to eller flere familiekjerner

9. Alfabetisk oversikt over kjennemerker

Dette kapitlet inneholder en alfabetisk oversikt over kjennemerkene i FoB2001 med henvisning til avsnittet der en finner kjennemerkeets definisjon (i kapittel 3) og kjennemerkeverdiene (i kapittel 5).

Kjennemerke	Definisjon (avsn.)	Kjennemerkeverdier (avsn.)
Aktivitetsstatus i tellingsuka	3.2.6	5.1.6
Alder på eldste person i husholdningen	3.4	5.3
Alder på yngste barn i familien	3.3	5.2
Alder på yngste barn i husholdningen	3.4	5.3
Alder ved tellingstidspunktet	3.2.1	5.1.1
Alder ved utgangen av året	3.2.1	5.1.1
Arbeidsledig	3.2.6	5.1.6
Arbeidsstedets beliggenhet	3.2.6	5.1.6
Arbeidsstedskommune	3.2.6	5.1.6
Arbeidsstyrkestatus	3.2.6	5.1.6
Arbeidstid i uka	3.2.6	5.1.6
Arbeidstid i året	3.2.7	5.1.7
Baderom (antall)	3.5	5.4
Balkong/veranda/terrasse	3.5	5.4
Barn i familien (antall)	3.3	5.2
Barn i husholdningen (antall)	3.4	5.3
Bosatte i boligen (antall)	3.5	5.4
Bosted ett år før tellingstidspunktet	3.2.2	5.1.2
Bostedsadresse, faktisk for beboere på alders- og sykehjem	3.2.2	5.1.2
Bostedsadresse, faktisk for borteboende studenter	3.2.2	5.1.2
Bostedsadresse, formell	3.2.2	5.1.2
Bostedskommune	3.2.2	5.1.2
Bostedsstrøk	3.7	5.6
Botid i Norge	3.2.3	5.1.3
Bruksareal	3.5	5.4
Bydel	3.7	5.6
Byggeår	3.6	5.5
Bygningstype	3.6	5.5
Delområde	3.7	5.6
Eie-/leieforhold til boligen	3.4	5.3
Ektefelles landbakgrunn	3.2.3	5.1.3
Elev på tellingstidspunktet	3.2.5	5.1.5
Etasjer i bygningen (antall)	3.6	5.5
Familiekjerner i husholdningen (antall)	3.4	5.3
Familier I husholdningen (antall)	3.4	5.3
Familiestatus	3.2.10	5.1.10
Familiestørrelse (antall personer i familien)	3.3	5.2
Familietype	3.3	5.2
Fjernvarme	3.5	5.4
Folkemengde	3.2.2	5.1.2
Formue, brutto	3.2.8	5.1.8
Fylke	3.7	5.6
Fødeland	3.2.3	5.1.3
Fødselsdato	3.2.1	5.1.1
Fødte barn (antall)	3.2.1	5.1.1

Kjennemerke	Definisjon (avsn.)	Kjennemerkeverdier (avsn.)
Fører kort (antall personer i husholdningen med)	3.4	5.3
Første opphold i Norge (dato)	3.2.3	5.1.3
Garasje/carport/parkeringsplass	3.5	5.4
Grunnkrets	3.7	5.6
Hage	3.5	5.4
Heis	3.6	5.5
Heltid/deltid (studier)	3.2.5	5.1.5
Husholdningstype	3.4	5.3
Husholdningsstatus	3.2.10	5.1.10
Husholdningsstørrelse (antall personer i husholdningen)	3.4	5.3
Hybel (bor på)	3.2.10	5.1.10
Inntekt etter skatt	3.4	5.3
Innvandrerbakgrunn	3.2.3	5.1.3
Innvandringsalder	3.2.3	5.1.3
Innvandringsgrunn	3.2.3	5.1.3
Innvandringskategori	3.2.3	5.1.3
Kapitalinntekt	3.2.8	5.1.8
Kjeller	3.6	5.5
Kjøkken	3.5	5.4
Kjønn	3.2.1	5.1.1
Kloakk	3.5	5.4
Kommune	3.7	5.6
Koordinater	3.7	5.6
Landbakgrunn	3.2.3	5.1.3
Landsdel	3.7	5.6
Mors/fars sysselsetting (for barn 0-17 år)	3.2.6	5.1.6
Næring	3.2.6	5.1.6
Oppussing/utbedring	3.5	5.4
Oppvarming, energikilde for	3.5	5.4
Oppvarming, systemer for	3.5	5.4
Overføringer	3.2.8	5.1.8
Par, type	3.3	5.2
Parets sysselsetting	3.3	5.2
Pendling	3.2.6	5.1.6
Personbiler som disponeres (antall)	3.2.9	5.1.9
Personbiler som disponeres av husholdningen (antall)	3.4	5.3
Personbiler som eies (antall)	3.2.9	5.1.9
Personbiler som eies av husholdningen (antall)	3.4	5.3
Personer I familien (antall)	3.3	5.2
Personer I husholdningen (antall)	3.4	5.3
Praktisk-pedagogisk utdanning (fullført)	3.2.4	5.1.4
Rom i boligen (antall)	3.5	5.4
Samlivsform	3.2.1	5.1.1
Sektor	3.2.6	5.1.6
Sentralfyr	3.5	5.4
Sivilstand	3.2.1	5.1.1
Skolekommune	3.2.5	5.1.5
Skoleslag	3.2.5	5.1.5
Statsborgerskap	3.2.3	5.1.3
Student på tellingstidspunktet	3.2.5	5.1.5
Sysselsatt i uka	3.2.6	5.1.6

Kjennemerke	Definisjon (avsn.)	Kjennemerke- verdier (avsn.)
Sysselsatte i bedriften (antall)	3.2.6	5.1.6
Sysselsatte personer i familien (antall)	3.3	5.2
Sysselsatte personer i husholdningen (antall)	3.4	5.3
Tettsted	3.7	5.6
Tilgjengelighet for rullestolbruker	3.5	5.4
Toppskattegrunnlag	3.2.8	5.1.8
Underetasje	3.6	5.5
Utdanningens art (ISCED97), høyeste fullførte utdanning	3.2.4	5.1.4
Utdanningens art (NUS2000), høyeste fullførte utdanning	3.2.4	5.1.4
Utdanningens art, igangværende utdanning	3.2.5	5.1.5
Utenfor arbeidsstyrken	3.2.6	5.1.6
Vannklosett (antall)	3.5	5.4
Yrkesinntekt	3.2.8	5.1.8
Yrkesstatus	3.2.6	5.1.6
Økonomisk region	3.7	5.6

Vedlegg: Oversikt over kjennemerker i FoB2001

Innledning

Datakilder

Kjennemerkene i FoB2001 kan deles inn i tre grupper etter datakilde:

- Registerkjennemerker
- Skjemakjennemerker
- Kombinerte register- og skjemakjennemerker

I hovedsak er personkjennemerkene registerbaserte, kjennemerker som gjelder par, familier og husholdninger er kombinerte og bolig- og bygningskjennemerkene er skjemabaserte. Riktignok finnes det noen unntak, spesielt er enkelte bolig- og bygningskjennemerker basert på GAB-registeret. I tabellen er det angitt kilde for kjennemerkene. Følgende forkortelser er brukt:

BESYS	Befolkningsstatistikksystemet i SSB (oppdatert med meldinger fra Det sentrale folkeregister)
BHU	Register over befolkningens høyeste utdanning (i SSB).
IGANG	Register over igangværende utdanning (samme datasystem som BHU)
AMR	System for registerbaserte arbeidsmarkedsdata (bygger på en rekke administrative registre)
FDT	FD-Trygd – SSBs forløpsdatabase for trygdedata
GAB	Grunneiendoms-, adresse- og bygningsregister
LTO	Lønns- og trekkoppgaverregister
IPF	Inntektsstatistikk for personer og familier (bygger på en rekke administrative registre)
SA	Selvangivelsesregisteret
FØRERK	Førerkortregisteret
KJTØY	Kjøretøyregisteret
BT	Boligtellingen (boligskjema)

FoB90

Kjennemerker som var med i FoB90 er avmerket med x. Kjennemerker som var med i FoB90, men som ikke er direkte sammenliknbare med FoB2001, er avmerket med (x).

Internasjonale anbefalinger

Kjennemerker som er med i de internasjonale anbefalingene er avmerket som

P	Primære kjennemerker ("core topics")
S	Sekundære kjennemerker ("non-core topics")

Personkjennermerker

Kjennermerker som gjelder demografi, bosted og innvandring

Kjennermerke	Datakilde	Med i FoB90	Internasjonale anbefalinger
Fødselsdato	BESYS	x	P
Alder ved utgangen av året	BESYS	x	P
Alder ved tellingstidspunktet	BESYS	x	P
Kjønn	BESYS	x	P
Sivilstand	BESYS	x	P
Samlivsform	BESYS, BT	x	S
Antall fødte barn	BESYS		S
Bostedsadresse, formell	BESYS	x	P
Faktisk bosted, ugifte bortboende studenter	BESYS, BT		P
Faktisk bosted, beboere alders- og sykehjem	BESYS, BT		P
Bostedskommune	BESYS	x	P
Bosted ett år før tellingstidspunktet	BESYS		P
Innvandringskategori	BESYS		
Fødeland	BESYS	x	P
Landbakgrunn	BESYS		
Ektefelles landbakgrunn	BESYS		
Statsborgerskap	BESYS	x	P
Dato for første opphold i Norge	BESYS		S
Botid i Norge	BESYS		S
Innvandringsalder	BESYS		
Innvandringsgrunn	BESYS		

Utdanningskjennermerker

Kjennermerke	Datakilde	Med i FoB90	Internasjonale anbefalinger
Høyeste fullførte utdanning			
Utdanningens art (NUS2000)	BHU	x	P
Utdanningens art (ISCED)	BHU		P
Kode for fullført pedagogisk seminar	BHU		
Igangværende utdanning			
Elev/student på tellingstidspunktet	IGANG	x	S
Utdanningens art (NUS2000) igangværende	IGANG		S
Skoleslag	IGANG		
Heltids-/deltidsutdanning	IGANG	x	S
Skolested (kommune)	IGANG	x	S

Arbeidsmarkedskjennemerker

Kjennemerke	Datakilde	Med i FoB90	Internasjonale anbefalinger
For tellingsuka			
Arbeidsstyrkestatus	AMR	x	P
Yrkesstatus	AMR	x	P
Arbeidstid i uka (avtalt/vanlig)	AMR	x	P
Næring	AMR	x	P
Sektor	AMR		S
Antall sysselsatte i bedriften	AMR		S
Arbeidsstedets beliggenhet	AMR, GAB	x	P
Arbeidsreiser – pendling	AMR, BESYS	(x)	P
Aktivitetsstatus i tellingsuka	AMR, FDT, IGANG		
For tellingsåret			
Sysselsatte minst 100 timer i året	AMR	x	S
Arbeidstid i året	AMR	(x)	S
Yrkesstatus	AMR	x	S
Næring	AMR	x	S
Sektor	AMR		S
Antall sysselsatt i bedriften	AMR		S
Arbeidsstedets beliggenhet	AMR	x	S

Inntektskjennemerker

Kjennemerke	Datakilde	Med i FoB90	Internasjonale anbefalinger
Yrkesinntekt	IPF	(x)	S
Overføringer	IPF		S
Kapitalinntekt	IPF		S
Bruttoformue	SA		
Toppkattgrunnlag	IPF	x	

Inntekt etter skatt: Se Familie- og husholdningskjennemerker.

Andre kjennemerker

Kjennemerke	Datakilde	Med i FoB90	Internasjonale anbefalinger
Gyldig førerkort	FØRERK	x	
Antall personbiler som eies	KJTØY		
Antall personbiler som disponeres	KJTØY, LTO	(x)	S

Husholdnings- og familiekjennemerker for personer

Kjennemerke	Datakilde	Med i FoB90	Internasjonale anbefalinger
Familiestatus	BESYS, BT		P
Husholdningsstatus	BESYS, BT		P

Kjennemerker for par, familier og husholdninger

Kjennemerke	Datakilde	Med i FoB90	Internasjonale anbefalinger
Type par	BESYS, BT	x	
Familietype	BESYS, BT	(x)	P
Antall personer i familien	BESYS, BT	(x)	P
Antall barn i familien	BESYS, BT	x	P
Antall sysselsatte personer i familien	AMR, BT	x	P
Husholdningstype	BESYS, BT	(x)	P
Antall personer i husholdningen	BESYS, BT	x	P
Antall barn i husholdningen	BESYS, BT	x	P
Antall sysselsatte personer i husholdningen	AMR, BT	x	P
Inntekt etter skatt	IPF, BT	(x)	S
Antall personbiler som disponeres av husholdningen	KJTØY, LTO, BT	(x)	S
Eie-/leieforhold til boligen	BT	x	P

Bolig- og bygningskjennemerker

Boligkjennemerker

Kjennemerke	Datakilde	Med i FoB90	Internasjonale anbefalinger
Antall bosatte i boligen	BESYS, BT	x	P
Bruksareal	BT	(x)	S
Antall rom i boligen	BT	x	P
Kjøkken	BT	x	P
Antall badrom	BT	(x)	P
Antall vannklosett	BT	(x)	P
Rullestolbruker kan komme inn i boligen ved egen hjelp	BT		
Rullestolbruker kan benytte alle viktige rom	BT		
Systemer for oppvarming	BT	x	P
Energikilde til oppvarming	BT		S
Sentralfyr/fjernvarmeanlegg	BT		P
Kloakk	BT		S
Garasje/carport/parkeringsplass	BT		
Hage	BT		
Balkong/veranda/terrasse	BT		
Oppussing/utbedring	BT		

Bygningskjennemerker

Kjennemerke	Datakilde	Med i FoB90	Internasjonale anbefalinger
Bygningstype	GAB	x	P
Byggeår	BT	x	P
Antall etasjer	BT		S
Heis	BT	x	S

Geografiske kjennemerker

Kjennemerke	Datakilde	Med i FoB90	Internasjonale anbefalinger
Landsdel	BESYS	x	P
Fylke	BESYS	x	P
Økonomiske regioner	BESYS		P
Kommune	BESYS	x	P
Bydel	GAB	x	P
Delområde	GAB	x	P
Grunnkrets	GAB	x	P
Tettstedsnummer	GAB	x	P
Bostedsstrøk (tett/spredt)	GAB	x	P
Koordinater/rutenett	GAB		

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 2003/89 Ø. Kleven og E. Wedde:
Medieundersøkelsen 2002.
Dokumentasjonsrapport. 43s.
- 2003/90 S. Derakhshanfar, S. Lien og C. Nordseth:
FD - Trygd. Dokumentasjonsrapport.
Barnetrygd. 1996-2002. 44s.
- 2003/91 J. Larsson og K. Telle: Dokumentasjon av
DEED. En database over bedriftspesifikke
miljødata og økonomiske data for
forensende norske industribedrifter. 16s.
- 2003/92 J.I. Hamre: Undersøkelsen om legemeldt
sykefravær. Dokumentasjon av
utvalgsplan, trekking og rullering for
2003. 37s.
- 2004/1 A.G. Pedersen: Sammenligning av
manuell og automatisert metode ved
koding av dødsårsak. 22s.
- 2004/2 T.M. Köber: Registerbasert
sysselsettingsstatistikk for helse og
sosialhjelp. 42s.
- 2004/3 T. Dypbukt: Tilpasningseffekter av
utbytteskatten i 2000/2001. 38s.
- 2004/4 A.H. Foss: Kvaliteten i
arbeidsmarkedsdelen i Folke- og
boligtellingen 2001. 42s.
- 2004/5 L.C. Zhang: Domene-estimering i
lønsstatistikk. 14s.
- 2004/6 J. Kjølvik: Del I: Kommunenes utgifter til
primærlegetjenesten 2002. Del II:
Organisering av legevaktjenesten. 52s.
- 2004/7 K. Olsen: Forsystem for ikke-finansielle
foretak i nasjonalregnskapet,
dokumentasjon av teknisk drift. 29s.
- 2004/8 K. Olsen: Database for de institusjonelle
sektorene i nasjonalregnskapet,
dokumentasjon av teknisk drift. 24s.
- 2004/9 K. Olsen: Forsystem for finansielle foretak
i nasjonalregnskapet, dokumentasjon av
teknisk drift. 30s.
- 2004/10 T. Bye, P.R. Johansen og K.G. Salvanes:
Evaluering av Arbeidstilbudsforskningen i
SSBs forskningsavdeling. 119s.
- 2004/11 A. M. Auno, B. Gabrielsen, T. Hagen,
T. Kvalø og K. Vetvik: ILO-Arbeids-
kraftregnskap. Delprosjekt arbeidstid. 44 s.
- 2004/12 K. Lorenzen: Dokumentasjon av
registrering av selvstendige i 2000 -
kriterier for opplasting og oppfølging etter
opplasting. 41s.
- 2004/13 S. Flåte, B.O. Lagerstrøm og E. Wedde:
Barns levekår i lavinntektsfamilier.
Dokumentasjonsrapport. 68s.
- 2004/14 D.Q. Pham: Korrigering for helligdager
for ukeverk i AKU. 27s.
- 2004/15 T.M. Normann: Omnibusundersøkelsen
november/ desember 2003.
Dokumentasjonsrapport. 49s.
- 2004/16 A. Sundvoll og L. Taule:
Utviklingsprosjekt for kirkelig
tjenestestatistikk. Dokumentasjonsrapport.
51s.
- 2004/17 S. Flåte: Undersøkelse om trygghet i
hverdagen. Dokumentasjonsrapport. 46s
- 2004/18 H.C.Hougen og C. Wiecek: Undersøkelse
om levekår og psykisk helse blant innsatte
i norske fengsler. Dokumentasjonsrapport.
94s.
- 2004/19 E.Eng Eibak: Forventningsindikator -
konsumprisene. November 2003-mai
2004. 23s.
- 2004/20 V.V. Holst Bloch, E. Engelién og
M. Steinnes. Arealklassifisering i
tettsteder. En uttesting av nasjonal
arealdekkeklassifisering i deler av
Fredrikstad tettsted. 55s.
- 2004/21 A. Holmøy og E.Wedde: Undersøkelse om
arbeid, livsstil og helse 2003.
Dokumentasjonsrapport. 38s.